

Místní národní výbor Břasy

(1901) 1945 - 1990

Inventář

EL NAD č.: 566

AP č.: 196

Mgr. Pavel Souček

Rokycany 2007

Archiválie nedohledané při GI 2012 – 2014

Název archivní pomůcky:

Místní národní výbor Břasy

Název fondu:

Místní národní výbor Břasy

Evidenční list NAD:

566

Číslo archivní pomůcky:

196

Popis nedohledaných archiválií:

inv. č. 139 – parcelní plán katastrálního území Vranov 1947

inv. č. 140 – směrný plán území Vranov 1947
technické výkresy – 2 ks

bez metráže (ztráta z kartonu)

Počet a typ evidenčních jednotek:

23.10.2014

Rozsah nedohledaných archiválií v bm:

Stav ke dni:

Vypracoval/la:

Markéta Švecová, Hana Hrachová

OBSAH

ÚVOD	3
I. Vývoj původce archivního souboru	4
II. Vývoj a dějiny archivního souboru	30
III. Archivní charakteristika archivního souboru	33
IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru	36
V. Záznam o uspořádání archivního souboru a zpracování archivní pomůcky	37
PŘÍLOHY	38
I. Seznam použitých pramenů a literatury	39
II. Seznam použitých zkratk	39
INVENTÁRNÍ SEZNAM	42
Knihy	43
<u>1. registrurní období – MNV Vranov (1901) 1945 – 1960</u>	
Spisový materiál	45
Ostatní materiál	47
<u>2. registrurní období – MNV Břasy 1960 - 1990</u>	
Spisový materiál	48
Účetní materiál	51
Ostatní materiál	52

ÚVOD

I. Vývoj původce archivního souboru

a) Všeobecný vývoj národních výborů a jejich kompetencí na území ČSR

Národní výbory se staly základem organizace veřejné správy podle ústavního dekretu prezidenta republiky č. 18 Úředního věstníku čs. ze dne 4. 12. 1944, o národních výborech a prozatímním Národním shromáždění. Na území Československé republiky, osvobozeném od nepřítele, se zřizovaly místní, okresní a zemské národní výbory.

Vznik národních výborů bylo součástí tzv. Košického vládního programu, z něhož vycházela i pozdější legislativa. Jedním z prvních legislativních norem bylo Vládní nařízení č. 4 ze dne 5. května 1945 Sb. o volbě a pravomocí národních výborů. Dnem ustavení místního národního výboru zaniká obecní (městské) zastupitelstvo. Čl. (8) stanovil, že počet členů místního národního výboru je stejný jako počet členů obecního (městského) zastupitelstva.

Místní národní výbory se ustavovaly v obcích jako prozatímní orgány veřejné správy ve všech jejich oborech. Jejich postavení a pravomoc upravovalo vládní nařízení č. 4/1945 Sb., z 5. 1945, o volbě a pravomoci národních výborů, a vládní nařízení č. 44/1945 Sb. ze 7.8. 1945, kterým se mění vládní nařízení č. 4/1945 Sb. Národní výbory byly definovány jako orgány zastupitelské a orgány veřejné správy, které v obvodu své působnosti spravují všechny veřejné záležitosti, pokud nejsou spravovány jiným veřejným orgánem. Ve věcech státní správy byly národní výbory podřízeny vládě, přičemž byla uplatněna podřízenost národního výboru nižšího stupně národnímu výboru vyššího stupně. Stanovení vnitřní organizace a způsobů, jakým mají národní výbory vykonávat svou působnost, byly v pravomoci ministra vnitra.

Místní národní výbor se ustavil v každé obci dnem jeho ustavení zaniklo obecní zastupitelstvo. Obecní úřad se stal úřadem místního národního výboru a prováděl veškerá jeho rozhodnutí a opatření. V obcích s většinou státně nespolehlivého obyvatelstva byly dočasně jmenovány místní správní komise, které měly stejnou pravomoc jako místní národní výbory. Místní národní výbory, které byly vytvořeny ihned po osvobození, se při své činnosti řídily směrnicemi ministerstva vnitra č. 6/1945 Ú. l. z 19. 5. 1945. Místní národní výbor zvolil na ustavující schůzi ze svého středu radu MNV, ze členů rady pak předsedu a náměstky (jejich počet byl stejný jako počet náměstků podle obecního zřízení). Podle potřeby mohl být zvolen tajemník, který se účastnil schůzí pléna i rady, neměl však hlasovací právo. Na základě ustanovení o obecním zřízení se volily předepsané, popřípadě i jiné komise – bezpečnostní, zásobovací, rolnická, sociální, zdravotnická, hospodářská, osvětová, školská, finanční, bytová, stavební apod. V čele komisí stáli referenti, zpravidla členové rady. K udržování veřejné bezpečnosti a pro zajištění pořádku a výkonu své moci mohl místní národní výbor zřizovat ozbrojený bezpečnostní sbor.

Původní složení místního národního výboru bylo výsledkem politického vlivu v obci, během roku 1945 bylo změněno podle paritního zastoupení politických stran. Podle vládního nařízení č. 120/1946 Sb., z 27. 5. 1946, o obnovení národních výborů na podkladě výsledků voleb do Ústavodárného Národního shromáždění, přizpůsobilo se složení místního národního výboru výsledkům těchto voleb. Místní národní výbor převzal pravomoc, kterou mělo podle dosavadních předpisů obecní (městské) zastupitelstvo, obecní (městská) rada a starosta obce (města). Na základě systemizačního plánu, schváleného ministerstvem vnitra, mohl místní národní výbor zaměstnávat obecní zaměstnance. Návrh na systemizaci úřednických, zřízeneckých a zaměstnaneckých míst podávalo plénum místního národního výboru a schvaloval jej zemský národní výbor.

Místní národní výbory realizovaly své pravomoci prostřednictvím plenárních schůzí a svých složek. Počet členů pléna i jednotlivých složek místního národního výboru se rozlišoval podle velikosti obce. Rada MNV byla volena z řad členů MNV. Tvořili ji předseda MNV, náměstek (náměstci) a ostatní členové rady MNV. V obcích nad 1 000 obyvatel byly zřizovány referáty, v jejichž čele stáli členové rady MNV (referenti). V menších obcích mohly být referáty zřízeny na základě usnesení plenární schůze MNV. Počet referátů neměl přesahovat polovinu počtu členů rady. Jako své poradní a pomocné orgány zřizovala plenární schůze MNV podle potřeby komise MNV, jejichž působnost se vztahovala na celou obec. Zvláštní postavení měla obecní finanční komise, která musela být zřízena v každé obci roku 1947 byly zřizovány mimořádné vyživovací komise. Některé další komise byly ustaveny podle zvláštních zákonů (pro pořizování seznamů voličů, porotců atd.). Podle prozatímního organizačního řádu mohl místní národní výbor zřizovat trestní komise.

Činnost místního národního výboru byla roku 1947 rozšířena o některé další agendy (o agendu místní péče o mládež, část agend zrušených policejních úřadů). V důsledku osídlení pohraničí zanikly v letech 1946 - 1947 místní správní komise a byly nahrazeny místními národními výbory. Podle zákona č. 199/1948 Sb., o komunálních podnicích, zřizovaly národní výbory z majetku lidové správy, sloužícího k podnikatelské činnosti, komunální podniky, které se staly samostatnými právními osobami. Národní výbor mohl zasahovat do jejich organizace a dohlížel na jejich hospodaření.

Soustava národních výborů doznala zásadní změnu zákonem č. 280/1948 Sb., o krajském zřízení. Dosavadní zemské národní výbory v Praze a Brně byly zrušeny a novými územními jednotkami se staly kraje s krajskými národními výbory v krajských městech. Tomu se přizpůsobilo i územní členění okresů. V Praze a Brně byly zřízeny ústřední národní výbory s působností krajského a okresního národního výboru; smíšenou kompetenci místního a okresního národního výboru tam vykonávaly obvodní národní výbory jako nejnižší správní orgány. V sídlech krajských

měst a v Opavě byly vytvořeny jednotné národní výbory pro společnou správu okresu a města; v jejich městských čtvrtích byly zřízeny obvodové rady. Do roku 1948 měly právní normy pro výkon správy u národních výborů většinou prozatímní charakter. Upevnění pozice národních výborů v systému státního zřízení nastalo přijetím Ústavy 9. května. Národní výbory v ní byly definovány jako "nositelé a vykonavatelé státní moci v obcích, okresích a krajích".

Ke zlepšení činnosti místních národních výborů mělo napomoci zřízení funkce újezdních tajemníků roku 1949, kdy byl vždy několika obcím přidělen jeden újezdní tajemník. Na působnosti místního národního výboru se nic nezměnilo. Na základě zákona č. 143/1949 Sb. o změnách v organizaci veřejné správy a působnosti jejích orgánů, mohla vláda měnit a rušit působnost orgánů veřejné správy. Na jeho přijetí navazoval zákon č. 169/1949 Sb. o vojenských újezdech. V obvodech vojenských újezdů byla činnost místních národních výborů ukončena jejich zrušením a vojenské újezdy byly nadále spravovány újezdními úřady.

Působnost některých místních národních výborů byla od 1. 1. 1950 rozšířena o vedení matrik. Další povinnosti místních národních výborů stanovil zákon č. 280/1949 Sb. o územním plánování a výstavbě obcí. Místní národní výbory, které měly řádně vybudovanou stavební službu, byly (po slyšení krajského národního výboru) určeny stavebními úřady; vyhlášky o určení stavebních úřadů byly publikovány ve Sbírce zákonů.

Pro usměrnění dalšího vývoje místních národních výborů mělo zásadní význam vládní nařízení č. 14/1950 Sb., z 28. 2. 1950, o organizaci místních národních výborů. Podle počtu obyvatel se místní národní výbory členily do 4 kategorií. Činnost místního národního výboru se rozdělovala do jedenácti referátů - pro všeobecné vnitřní věci, plánovací, bezpečnostní, zemědělský, finanční, pro školství, osvětu a tělesnou výchovu, práce a sociální péče, zdravotní, hospodářský, pro vnitřní obchod a výživu a technický. Referáty se označovaly římskými čísly I až XI; jejich rozdělení odpovídalo zařazení místního národního výboru do příslušné kategorie a stanovenému počtu členů rady (MNV I. kategorie v obcích do šesti set obyvatel rozdělovaly práci do pěti referátů, MNV II. kategorie v obcích do 2 000 obyvatel měly sedm referátů, MNV III. kategorie v obcích do 6 000 obyvatel devět referátů a MNV IV. kategorie v obcích nad 6 000 obyvatel měly pro každý referát zvláštního referenta.)

V obcích nad 2 000 obyvatel ustanovovaly místní národní výbory důvěrníky lidové správy a místní tajemníky. Podle potřeby mohly tyto funkce zřídit i místní národní výbory v obcích od 601 do 2 000 obyvatel, místního tajemníka též místní národní výbory v obcích do šesti set obyvatel. Místního tajemníka, který se stal zaměstnancem místního národního výboru a byl jeho výkonným orgánem, ustanovovalo plenární zasedání MNV a ve funkci ho potvrzoval předseda okresního národního výboru. Již od roku 1951 docházelo k ustanovování místních tajemníků u všech místních

národních výborů; ti za svou činnost odpovídali radě místního národního výboru, předsedovi místního národního výboru a tajemníkovi okresního národního výboru.

Podle vyhlášky ministerstva vnitra č. 369/1950 Ú. 1., z 16. 6. 1950, skončily u místních národních výborů činnost mimořádné vyživovací komise. Na místní národní výbory se postupně přenášela část veřejné správy, vykonávaná předtím jinými orgány, případně se na ně přesouvaly některé pravomoci okresních národních výborů. Vládním nařízením č. 101/1950 Sb., z 5. 7. 1950, byla na místní národní výbory přenesena působnost místních osvětových rad a vládním nařízením č. 46/1951 Sb., z 22. 5. 1951, rovněž působnost knihovních rad. Podle vládního nařízení č. 78/1951 Sb., o trestní pravomoci místních národních výborů, stíhaly místní národní výbory přestupky podle zákona č. 89/1950 Sb., o trestním řízení správním. Trestní pravomoc místních národních výborů vykonávaly tříčlenné trestní komise. Další změny se týkaly vnitřního členění národních výborů. Vládním nařízením č. 121/1951 Sb. o změnách v referátech národních výborů, se referát pro všeobecné vnitřní věci rozdělil na referát pro organizaci činnosti lidové správy a referát pro vnitřní věci, referát práce a sociálních věcí se přeměnil v referát pracovních sil, referát pro vnitřní obchod a výživu v referát pro vnitřní obchod.

Pracovními orgány plenárního zasedání s iniciativní a kontrolní funkcí se staly stálé komise národního výboru. U místních národních výborů I. a II. kategorie působily stálé komise: zemědělská, finanční, pro kulturu, osvětu a zdravotnictví, pro výstavbu obce a výjimečně i komise pro místní hospodářství. U místních národních výborů III. a IV. kategorie byly komise pro místní hospodářství, pro finanční hospodaření, kulturně osvětová a školská, zdravotní, komise pro výstavbu obce (města) a případně další. U všech místních národních výborů mohly být navíc zřizovány komise, jejichž potřeba vyplynula z místních poměrů. Některé z nich byly zřízeny jen na omezenou dobu pro vyřešení konkrétního úkolu (např. pro výstavbu kulturního domu), jiné mohly působit podle okolností trvale.

Podle vládního nařízení č. 42/1952 Sb., se u místních národních výborů ve městech určených krajským národním výborem zřizovaly místo plánovacího referátu plánovací komise jako objektivní orgán rady MNV. U některých místních národních výborů byly na podkladě zákona č. 71/1952 Sb., o organizaci tělesné výchovy a sportu, zřízeny výbory pro tělesnou výchovu a sport, které vykonávaly státní správu v oblasti tělesné výchovy. K další změně ve vnitřní organizaci došlo roku 1953 přeměnou technického referátu na referát pro výstavbu. Činnost národních výborů řídila a kontrolovala od roku 1953 vláda (předtím ministerstvo vnitra).

Vývoj národních výborů výrazně ovlivnilo přijetí tří zákonů dne 3. března 1954, a to ústavního zákona č. 12/1954 Sb., o národních výborech, zákona č. 13/1954 Sb. o národních výborech, a zákona č. 14/1954 Sb., o volbách do národních výborů. Národní výbory v nich byly

definovány jako místní orgány státní moci v krajích, okresech a obcích. V obcích se místními orgány státní moci staly městské a místní národní výbory. Rozhodnutím krajského národního výboru mohl být zřízen jeden místní národní výbor i pro několik obcí. Městské národní výbory se zřizovaly v sídlech krajských národních výborů a na území krajského města měly působnost okresního národního výboru. Krajské národní výbory mohly v jejich územním obvodu vytvářet městské obvody, v nichž působily obvodní národní výbory. Obvodní národní výbory a jejich výkonné orgány zajišťovaly v městských obvodech úkoly, které jinak náležely místním národním výborům.

Do místních národních výborů se volil 1 člen nejméně na 100 obyvatel a nejvýše na 200 obyvatel podle velikosti obce; v obcích do 900 obyvatel se volilo 9 členů. Další zákon č. 14 Sb., ze dne 3. března 1954 o volbách do národních výborů stanovil pravidla voleb do národních výborů.

Přestože ústava stanovila volitelnost národních výborů, volby do nich se uskutečnily poprvé od jejich vzniku až dne 16. května 1954. Předtím byli členové místních národních výborů jmenováni okresním národním výborem na návrh Národní fronty. Volební období bylo tříleté. Důležitou změnou v systému národních výborů bylo oddělení orgánů státní moci od výkonných orgánů státní správy. Orgánem státní moci bylo nyní pouze (plenární) zasedání národního výboru, zatímco rada národního výboru se stala orgánem státní správy. Referentský systém byl zrušen. Místní národní výbory vykonávaly působnost nadále prostřednictvím svých zasedání, stálých komisí a svými výkonnými orgány, kterými byla rada MNV a ve větších obcích též odbory rady MNV. Místní národní výbor byl nadále řízen okresním národním výborem a jeho prostřednictvím krajským národním výborem a vládou. Místní národní výbory byly za svou činnost odpovědný těmto vyšším orgánům, jejichž usnesení a pokyny pro ně byly závazné.

Hlavním úkolem místních národních výborů bylo řídit podle směrnic vlády a národních výborů vyšších stupňů hospodářskou a kulturní výstavbu obce. Na svých zasedáních projednávaly závažné úkoly celostátního i místního významu, zejména roční plány rozvoje hospodářství obce, rozpis plánu výroby a výkupu a kontrolu jejich plnění, rozpočty, účetní výkazy a závěrky, zajištění zemědělských prací, rozvoj JZD, plnění dodávek, otázky zásobování a poskytování služeb obyvatelstvu, rozvoje kulturního života a problematiku péče o zdraví obyvatelstva.

Rada MNV zajišťovala a organizovala plnění úkolů místního národního výboru na všech úsecích hospodářské, kulturní a společenské výstavby, a to podle usnesení místního národního výboru, usnesení národních výborů vyšších stupňů a jejich rad a podle směrnic vlády. Na svých schůzích projednávala úkoly rozvoje zemědělské výroby, hodnotila plnění výkupu zemědělských výrobků, stav služeb obyvatelstvu a kulturního života v obci. Organizovala socialistické soutěžení, ve spolupráci se stálými komisemi připravovala program a návrhy usnesení pro zasedání místního

národního výboru a předkládala mu zprávy o své činnosti; připravovala veřejné schůze občanů, projednávala činnost výborů žen stížnosti, oznámení a podněty pracujících. Na pomoc při provádění některých úkolů mohla rada MNV zřizovat jako své poradní orgány pomocné komise (např. sběrovou, pro výstavbu a zvelebení obce, bytovou apod.).

Radu MNV tvořili předseda, jeho náměstek (náměstci), tajemník a další členové rady. Povinností tajemníka bylo pomáhat předsedovi MNV při organizování činnosti místního národního výboru, vyhotovovat zápisy ze zasedání MNV a schůzí rady, vést evidenci členů MNV a evidenci usnesení. Dále odpovídal za řádné vedení záznamů o spisech, o evidenci půdy a hospodářských zvířat, za účetní evidenci a za další předepsané evidence. Tajemník MNV obstarával také administrativní práce, pokud jimi nebyl pověřen jiný pracovník. Rozhodnutím krajského národního výboru mohly být podle potřeby vytvořeny u místních národních výborů ve větších obcích místní plánovací komise. Výkonným orgánem místních národních výborů zůstávaly tříčlenné trestní komise MNV, které projednávaly stíhání méně závažných přestupků.

Výkon státní správy příslušel nadále odborům rady národního výboru. Jejich jmenovitý výčet, jakož i vnitřní organizaci výkonných orgánů, stanovilo vládní nařízení č. 23/1954 Sb. o organizaci výkonných orgánů národních výborů. Místní národní výbory v obcích nad 6 000 obyvatel mohly se souhlasem krajského národního výboru zřizovat podle vzoru městských národních výborů vlastní aparát rady a odbory.

V těchto obcích a se souhlasem krajského národního výboru zřizovaly místní národní výbory v obcích nad 2 000 obyvatel také výbory pro tělesnou výchovu a sport. V místech, kde nebyly zřízeny odbory, zajišťovala a organizovala plnění úkolů místního (obvodního) národního výboru rada MNV (ObvNV).

Každý místní národní výbor volil stálé komise, které byly pracovním a kontrolním orgánem národního výboru (plenárního zasedání). Neměly rozhodovací pravomoc a byly odpovědné přímo národnímu výboru, nikoliv radě. Byly voleny z členů místního národního výboru a pro jejich práci mohly být z řad občanů vytvářeny aktivity s poradním hlasem. V obcích s počtem do 2 000 obyvatel a dále ve větších obcích, kde nebyly zřízeny odbory rady MNV a v nichž převažovala zemědělská výroba, zřizovaly místní národní výbory stálou komisi zemědělskou, kulturně osvětovou, finančně rozpočtovou a podle potřeby i další stálé komise.

K organizačním změnám a decentralizaci některých pravomocí na národní výbory docházelo v návaznosti na reorganizaci ministerstev a ústředních orgánů v roce 1957. Podle vládního nařízení č. 7/1957 Sb., z 22. 2. 1957, kterým se mění a doplňuje vládní nařízení o organizaci národních výborů, organizovaly národní výbory jednotlivé odbory v souladu s působností ústředních úřadů.

Zákon č. 10/1957 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o národních výborech, upravoval počty členů místních a obvodních národních výborů podle počtu obyvatel a velikosti obcí a městských obvodů. V obcích do čtyř set obyvatel měly mít 9 až 11 členů, v obcích nad 40 000 obyvatel až do dvou set členů. Podrobnější určení počtu členů národních výborů a způsob provedení voleb stanovil zákon o volbách do národních výborů. Počet členů rady odpovídal velikostnímu rozdělení obcí a městských obvodů a pohyboval se v rozmezí od tří do pěti členů v malých obcích do čtyř set obyvatel a v obcích a městských obvodech nad 20 000 obyvatel až do patnácti členů. Se souhlasem rady národního výboru vyššího stupně mohl být počet členů rady snížen nebo zvýšen. Na svém prvním zasedání volily národní výbory předsedy a členy stálých komisí, které byly nejméně tříčlenné.

Působnost místních národních výborů byla rozšířena vládním nařízením č. 64/1957 Sb. o místní záležitosti veřejného pořádku a bezpečnosti osob a majetku. Podle vládního nařízení č. 65/1957 Sb., o trestní pravomoci místních národních výborů, byla trestní pravomoc vykonávána odbory pro vnitřní věci. Trestní komise řešily jen závažnější přestupky. Kde nebyly zřízeny odbory, vykonávaly trestní pravomoc nadále tříčlenné trestní komise. Vládním nařízením č. 6/1958 Sb., ze dne 14. 3. 1958, o změnách působnosti v oboru občanské kontroly obchodu a provozoven, byla na výkonné orgány místních národních výborů přenesena kontrolní činnost a jmenování občanských kontrolorů. Podle zákona č. 22/1958 Sb. o kulturních památkách, mohla rada MNV v obcích s větším počtem památek zřídit místní komisi státní památkové péče.

K další decentralizaci pravomocí a úpravě organizace výkonných orgánů došlo na základě vládních nařízení č. 33/1958 Sb. a 34/1958 Sb., z 27. 6. 1958, a č. 25/1959 Sb., ze 17. 4. 1959. Pro jednotlivé odbory státní správy byly zřízeny odvětvové odbory jako společné orgány rad národních výborů a příslušných ústředních orgánů. Strukturu odborů bylo možno upravit podle místních potřeb. Aparát rady tvořily objektivní orgány rady.

Odbory rad MNV mohly být zřizovány se souhlasem rady KNV podle potřeb hospodářské a kulturní výstavby také v obcích nad 10 000 obyvatel. Místní národní výbory v obcích do 10 000 obyvatel a obvodní národní výbory v krajských městech mohly rovněž se souhlasem rady KNV zřizovat hospodářský a správní odbor. V obcích, kde to vyžadovalo řízení a plánování hospodářství, mohly místní národní výbory se souhlasem okresního národního výboru zřizovat plánovací komise. Místní národní výbory s méně než pěti zaměstnanci odbory nezřizovaly; práce odborů vykonávali zaměstnanci místního národního výboru, případně členové jejich rad. Rozhodovací pravomoc v těchto případech náležela radě MNV.

K výrazným změnám ve vývoji národních výborů došlo roku 1960. Novému územnímu uspořádání státu předcházelo vydání dalších důležitých zákonů, jejichž obsah se odrazil v přijetí

Ústavy ČSSR. Ústavní zákon č. 35/1960 Sb., o změně ústavního zákona o volbách do Národního shromáždění a o volbách do Slovenské národní rady a ústavního zákona o národních výborech, definoval národní výbory vzešlé z voleb roku 1960 jako "orgány státní moci pracujícího lidu". Navazující zákon č. 36/1960 Sb., o územním členění státu, stanovil, že z důležitých společenských zájmů, zejména pro další rozvoj zemědělské výroby a pro hospodářskou a kulturní výstavbu obcí, lze vytvořit, zrušit nebo sloučit obce, nebo provést změnu jejich území. Od 1. 7. 1960 vstoupil v platnost zákon o nové územní organizaci národních výborů a ostatních státních orgánů v krajích, okresech a obcích. Podle zákona č. 39/1960 Sb., o volbách do národních výborů, volili se do nich poslanci (dříve členové) na čtyřleté volební období.

Zákon č. 65/1960 Sb., o národních výborech, poskytoval právní základ k dalšímu rozšíření pravomoci a odpovědnosti národních výborů a vymezoval okruh hospodářství, za jehož řízení národní výbory zodpovídaly. Ve svém územním obvodu zabezpečovaly plnění hospodářských a kulturních úkolů kolektivními orgány, tj. plenárním zasedáním, radou a komisemi. V komisích rozhodovali poslanci spolu s dalšími občany (komise dříve neměly rozhodovací pravomoc). Krajský národní výbor mohl určit, ve kterých obcích městského charakteru bude podle tohoto zákona působit městský národní výbor (městské národní výbory dosud působily jen v krajských městech). Se souhlasem krajského národního výboru mohl být zřízen jeden místní národní výbor i pro několik obcí, jak se tomu stalo i v případě místního národního výboru Brásky.

Místní národní výbory měly zřizovat a spravovat podniky a zařízení poskytující služby obyvatelstvu. Zabezpečovaly zemědělskou výrobu, staraly se o výkup zemědělských výrobků, rozvoj služeb a místní výroby. Odpovídaly za bytovou politiku v obci, spravovaly školská, kulturní a jiná zařízení a vyřizovaly běžné záležitosti občanů.

Zásadní otázky hospodářského a kulturního života obce projednávalo plenární zasedání místního národního výboru. Výkonným orgánem byla rada MNV (předseda MNV, jeho náměstek, příp. náměstci, tajemník a další členové rady). Rada MNV zabezpečovala a organizovala plnění úkolů místního národního výboru na všech úsecích hospodářské, kulturní a ostatní společenské činnosti podle směrnic svého místního národního výboru, národních výborů vyšších stupňů a jejich rad. Komise byly iniciativními, výkonnými a kontrolními orgány místního národního výboru, vybavenými rozhodovací pravomocí k řízení úseků, pro něž byly ustaveny. Byly kontrolovány a řízeny místním národním výborem, jejich činnost usměrňovala a koordinovala rada MNV. Komise mohly v rámci vlastní pravomoci rozhodovat a činit opatření, vydávat závazné pokyny vedoucím příslušných odborů MNV, vedoucím podniků a zařízení řízených místním národním výborem.

Vládní nařízení č. 71/1960 Sb., z 10. 6. 1960, o rozšíření pravomoci a odpovědnosti národních výborů a o uspořádání a činnosti jejich orgánů, stanovilo hlavní úkoly místních a

městských národních výborů obecně a pro jednotlivé úseky jejich činnosti (zemědělství, služby obyvatelstvu a místní výroba, výstavba, doprava, vodní hospodářství a energetika, vnitřní obchod, školství a kultura, zdravotnictví, sociální zabezpečení, pracovní síly, vnitřní správa) a úkoly při plánování a financování hospodářské a kulturní výstavby. Všechny úkoly, pokud nebyly vyhrazeny plenárnímu zasedání nebo radě MNV, řešily a zabezpečovaly komise národního výboru. Místní národní výbory zřizovaly zpravidla komisi plánovací, finanční, zemědělskou, školskou a kulturní, pro služby a místní výrobu, pro výstavbu a pro ochranu veřejného pořádku, v menších obcích pak zpravidla společnou plánovací a finanční komisi.

Na plnění úkolů národních výborů, jejich rad a komisí, se podílely odbory národního výboru. Místní a městské národní výbory v obcích nad 10 000 obyvatel zřizovaly se souhlasem rady okresního národního výboru odbory podle potřeb řešení otázek hospodářského a kulturního rozvoje obce. Místní a městské národní výbory v obcích do 10 000 obyvatel mohly se souhlasem rady okresního národního výboru zřídit hospodářskosprávní odbor. Rady místních a městských národních výborů organizovaly vytváření aktivů z řad občanů (občanské výbory, výbory žen aj.) a usměrňovaly jejich činnost.

K řešení společenských záležitostí a dalších hospodářských a kulturně výchovných úkolů zřizovaly rady a komise národních výborů různé občanské komise, poradní, pracovní a kontrolní sbory (zvelebovací komise, sbory pro občanské záležitosti, protialkoholní sbory, tělovýchovné komise, komise cestovního ruchu, pro ochranu památek, občanské kontroly atd.). Místní národní výbory zřizovaly jako své aktivity spotřebitelské rady u prodejen, obchodních domů a závodů veřejného stravování, a sledovaly činnost dozorčích rad.

Místní národní výbory zabezpečovaly přímo správu bytového majetku. Pokud zahrnoval aspoň 200 bytů a nebytových jednotek, zřizoval místní národní výbor organizaci bytového hospodářství (se souhlasem okresního národního výboru i při menším počtu). Organizaci a vztahy podniků řízených národními výbory upravoval jejich statut; rozpočtové a jiné nepodnikové organizace řízené národními výbory se řídily organizačními řády.

Úkoly místních národních výborů na úseku sociálních věcí stanovila vyhláška č. 108/1964 Sb. z 8. 6. 1964, o působnosti národních výborů ve věcech sociálního zabezpečení. Působnost vykonávaly prostřednictvím komisí sociálního zabezpečení a odborů sociálního zabezpečení. Na komise sociálního zabezpečení místních národních výborů a odbory sociálního zabezpečení místních a městských národních výborů (orgány vykonávající jeho působnost) bylo přeneseno rozhodování o některých věcech z okresního národního výboru.

Zákon č. 69/1967 Sb. o národních výborech, který s několika změnami platil až do roku

1990, vycházel z dosavadního vývoje právního řádu a posiloval postavení národních výborů v jejich územních obvodech. Vymezoval vzájemné vztahy národních výborů k jiným územním a ústředním orgánům a zaváděl nové vztahy v oblasti řízení národního hospodářství. Národní výbory označil jako orgány socialistické státní moci a správy, které mají ve své činnosti samosprávný charakter. Proti působení odvětvového principu kladl větší důraz na územní princip. Úvodní ustanovení zákona zdůrazňovalo organizátorskou úlohu národních výborů při řešení kulturní, zdravotní a sociální problematiky a hospodářského rozvoje jejich územních obvodů. Místní a městské národní výbory bezprostředně odpovídaly za rozvoj měst a vesnic, za zlepšování životního prostředí zvyšování kulturně společenského života a za veřejný pořádek.

Úkolem místních národních výborů bylo vytvářet podmínky k rozvoji zemědělství, za něž již přímo neodpovídaly, rozhodovat o rozmístění prodejen a zabezpečovat zásobování obyvatelstva. Státní správu vykonávaly na úseku evidence obyvatelstva, vedení matrik (sídlech matričních obvodů), požární ochrany, hospodaření s byty a nebytovými prostory a úseku výstavby. Spravovaly mateřskou a základní školu, územní jesle, dětský útulek, školní jídelnu, místní lidovou knihovnu a podle místních podmínek další kulturní zařízení. Dále spravovaly místní komunikace, veřejné osvětlení a zabezpečovaly komunální a jiné služby pro obyvatelstvo spádového území obce. K hospodářskému podnikání mohly zřizovat organizaci ve své režii, anebo mohly k tomuto účelu sdružovat prostředky s jinými místními národními výbory.

Ve výjimečných případech mohl být zvolen společný místní národní výbor pro dvě nebo více obcí. Na rozdíl od zvolení jednoho místního národního výboru ve sloučených obcích (podle zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu), v těchto případech obce nezanikaly. Počty poslanců a členů rady místních národních výborů byly stanoveny podle velikosti obcí. Od roku 1967 se zvýšil minimální počet poslanců i u malých místních národních výborů na 11 (počet pět členů rady zůstal nezměněn). Plenární zasedání bylo výlučně oprávněno rozhodovat o základních otázkách hospodářského, kulturního a sociálního života obce, vnitřní organizace a činnosti místního národního výboru a mohlo vydávat obecně závazná nařízení. Rada MNV rozpracovávala a zabezpečovala plnění úkolů, vyplývajících z usnesení místního národního výboru, rad národních výborů vyšších stupňů a usnesení vlády.

Stanovení počtu a druhů komisí bylo v kompetenci místního národního výboru. Nově bylo upraveno postavení komisí lidové kontroly, které nyní, pokud to bylo účelné, mohly zřizovat i městské a místní národní výbory. Tyto komise byly podřízeny plenárnímu zasedání. K výrazné změně došlo také v postavení odborů, které byly koncipovány jako výkonné orgány národních výborů s rozhodovací pravomocí. Odbory vykonávaly státní správu ve vymezených úsecích působnosti národního výboru, pro které byly zřízeny. Byly řízeny radou a obsah jejich činnosti

stanovila pro jednotlivé stupně národních výborů vláda. Místní národní výbory ve velkých obcích mohly podle tohoto zákona zřídit jeden nebo více odborů, ostatní místní národní výbory odbory nezřizovaly. V obcích, kde to vyžadovala rozlehlost území a zvláštní podmínky hospodářského a kulturního rozvoje, zřizovaly místní národní výbory jako své aktivity občanské výbory.

Na úseku služeb a místní výroby mohly místní národní výbory zřizovat a spravovat podniky a rozpočtové organizace komunálních služeb, provozovny místní výroby stavebních hmot a neplánované drobné provozovny MNV.

Na zákon o národních výborech, pokud se týká ustanovení o místních národních výborech, navazovaly další zákony: zákon č. 111/1967 Sb., o hlavním městě Praze, a zákon č. 146/1971 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o národních výborech a upravuje působnost národních výborů na úseku státní správy. V částech městských obvodů na území hlavního města Prahy a v místních částech měst Brna, Ostravy a Plzně mohly působit se souhlasem národního výboru města místní národní výbory, jimž příslušela působnost, kterou měly místní národní výbory podle zákona o národních výborech. Národní výbory ve městech a v obcích mohly za podmínek stanovených vládou zřizovat v rámci své působnosti inspekce veřejného pořádku.

Na místní národní výbory se z okresních národních výborů přenášela část pravomocí na úseku zemědělství, lesního a vodního hospodářství, hospodaření s byty, financí a ochrany státního majetku, kultury, sociálního zabezpečení, obrany státu a další. Po roce 1967 došlo i k četným ústavním změnám. Ústava z roku 1960 byla podstatně pozměněna zákonem č. 143/1968 Sb., o československé federaci, ústavním zákonem č. 125/1970 Sb., a ústavním zákonem č. 43/1971 Sb. Volební období národních výborů bylo stanoveno na pět let (předtím bylo čtyřleté, avšak předešlé volby do národních výborů se konaly roku 1964). Zákon ČNR č. 57/1971 Sb., kterým se mění zákon č. 69/1967 Sb. o národních výborech, nově stanovil podle počtu obyvatel minimální počty poslanců místních a městských národních výborů.

Vládní nařízení č. 9/1968 Sb., o zřizování odborů národních výborů, podle kterého mohly místní národní výbory ve velkých obcích zřídit po schválení okresním národním výborem odbor hospodářskosprávní nebo odbor hospodářský a odbor správní, bylo nahrazeno vládním nařízením č. 135/1971 Sb., o zřizování odborů národních výborů. Místní národní výbory v obcích s počtem obyvatel od 5 001 do 10 000 mohly zřizovat odbor plánovací a finanční, odbor výstavby, komunálního hospodářství, služeb a obchodu a odbor správní.

V obcích s počtem obyvatel od 2 501 do 5 000 byl jeden odbor, zpravidla hospodářskosprávní. Působnost místních národních výborů jako základního článku územní organizace státní správy a státní moci byla upravena přijetím zákonů ČNR č. 49/1982 Sb. a č.

137/1982 Sb. V obcích, které na návrh okresního národního výboru určil krajský národní výbor jako střediskovou obec, působil místní národní výbor s rozšířenou působností. Nově byly stanoveny minimální počty poslanců u místních národních výborů a místních národních výborů ve střediskových obcích.

Působnost místních národních výborů střediskových obcí byla rozšířena o další působnosti přenesené z okresních národních výborů. Od ostatních místních národních výborů se lišila většinou nejen v oblasti výkonu státní správy, ale také v oblasti zabezpečování hospodářského, sociálního a kulturního rozvoje obce. Na návrh krajského národního výboru mohla vláda rozhodnout, ve které střediskové obci bude působit městský národní výbor.

Ve vesnických obcích působily místní národní výbory v nestřediskových obcích se základní působností, dále místní národní výbory ve střediskových obcích s rozšířenou působností a místní národní výbory pro několik nestřediskových obcí s rozšířenou působností. Integrace místních národních výborů probíhala jednak slučováním obcí, kdy se bývalé obce staly místními částmi integrované obce, jednak sdružováním, kdy si sdružené obce ponechaly územní samostatnost a vlastní označení (společný místní národní výbor pro několik obcí).

O tom, který místní národní výbor pro několik obcí má působnost jako místní národní výbor ve střediskové obci, rozhodoval na návrh okresního národního výboru krajský národní výbor. Nadále se uplatňovala třístupňová soustava národních výborů. Jednotný postup při výkonu státní správy zabezpečovala dvojí podřízenost. Výkonné orgány národních výborů byly podřízeny a odpovědný jednak vlastnímu řídicímu orgánu (plenárnímu zasedání nebo radě), jednak v případě odborů též odboru národního výboru vyššího stupně. Rada národního výboru sice radě národního výboru vyššího stupně neodpovídala, byla jí však řízena.

Ve střediskových obcích zřizovaly místní národní výbory na základě vládního doporučení komise finanční, místního a bytového hospodářství, dopravy, plánovací a výstavby, obchodu a cestovního ruchu, školství a kultury, sociální a zdravotní, komise pro ochranu veřejného pořádku, pro mládež a tělesnou výchovu a podle místních podmínek též komisi zemědělství, vodního a lesního hospodářství. Místní národní výbory ve střediskových obcích v oblasti Krkonoš zřizovaly samostatnou komisi cestovního ruchu.

Kromě těchto komisí, které byly orgány plenárního zasedání, zřizovaly místní národní výbory ve střediskových obcích též správní komise, a sice komisi pro projednávání přestupků, komisi pro péči o rodinu a děti a nakažovou komisi. Z ostatních orgánů zřizovaly obligatorně výbor lidové kontroly, který plnil kontrolní úkoly plenárního zasedání a rady, popřípadě výborů lidové kontroly vyšších stupňů. Za svou činnost odpovídal plenárnímu zasedání. Jako aktivity byly při

místních národních výborech ve střediskových obcích zřizovány občanské výbory, sbor pro občanské záležitosti a různé poradní sbory, pracovní komise a jiné (např. protialkoholní sbor, komise pro ochranu památek, domovní komise, osadní výbory a různé aktivity kulturního a sociálního charakteru). Pracovní komisi zvláštního charakteru byla i povodňová komise.

Pro vyřešení některých konkrétních úkolů byly zřizovány pomocné aktivity, jejichž funkce vyřešením úkolu, pro který byly zřízeny, skončila (např. pro vyřešení odvozu odpadů). Tyto aktivity měly jen pomocnou a iniciativní, příp. poradní funkci. Podle Zásad vlády pro zřizování a činnost komisí zřizovaly místní národní výbory v obcích, v nichž počet obyvatel nepřevyšoval 600, vždy komisi pro ochranu veřejného pořádku a finanční, v obcích větší koncentrací mládeže výjimečně též komisi pro mládež a tělesnou výchovu. Místní národní výbory s počtem obyvatel nad 5 000 zřizovaly odbory plánovací a finanční, odbor výstavby, místního hospodářství a obchodu, odbor správní, v obcích s počtem do 5 000 obyvatel jeden odbor, zpravidla hospodářskosprávní.

Kompetence místních národních výborů byla rozšířena na základě zákona č. 115/1988 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o národních výborech. Místní národní výbor získal větší vliv na kontrolu činnosti podniků a mohl ukládat pokutu organizaci za neudržování čistoty a pořádku a narušení vzhledu obce. Místní národní výbor spravoval základní školu, školská zařízení a zařízení sociální péče v rozsahu stanoveném zvláštními předpisy, místní lidovou knihovnu a podle místních podmínek další kulturní zařízení. Dále spravoval místní komunikace a veřejné osvětlení a obstarával další veřejně prospěšné a jiné služby obyvatelstvo. K tomu účelu mohl zřizovat a rušit drobné provozovny a mohl založit i státní podnik. Vyjadřoval se k založení či zániku podniků a družstev ve svém územním obvodu a k zásadním změnám předmětu jejich činnosti. Vykonával státní správu na dalších vymezených úsecích, zejména na úseku ochrany životního prostředí, evidence obyvatelstva, vedení matrik, požární ochrany, výstavby, hospodaření s byty a nebytovými prostory, ochrany rostlinné a živočišné výroby a ochrany zemědělského půdního a lesního fondu a plnil úkoly spojené s provozem místních a veřejných skládek.

Místní národní výbor ve střediskové obci navíc zřizoval a spravoval zařízení pro správu a údržbu domovního majetku nebo k tomu účelu zakládal státní podnik, vyjadřoval se k návrhům koncepce rozvoje okresu, střednědobých a prováděcích hospodářských plánů a rozpočtu okresního národního výboru. Od organizace, které národní výbor nezaložil ani nespravoval, vyžadoval zprávy o jejich činnosti, pokud se dotýkaly životních podmínek obyvatelstva obce a úkolů MNV při rozvoji jejího území. Rada MNV se vyjadřovala k založení a zániku státních, společných a družstevních podniků, zemědělských, bytových, spotřebních, výrobních a jiných družstev, k jejich rozvoji a zásadním změnám předmětu jejich činnosti.

Na změněnou politickou situaci reagovala řada zákonů vydaných roku 1990, která postupně

vedla k ukončení existence soustavy národních výborů v našem státě. Podle ústavního zákona č. 14/1990 Sb., o odvolávání zastupitelských sborů a volbě nových poslanců národních výborů, bylo změněno složení národních výborů na základě politické dohody orgánů Národní fronty s Občanským fórem. Po vydání zákona ČNR č. 94/1990 Sb., o působnosti národních výborů při provádění některých ustanovení zákona o právu shromažďovacím a zákona o civilní službě, vykonávaly místní národní výbory působnost ve věcech práva shromažďovacího (podle zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím).

Ústavním zákonem č. 294/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje ústavní zákon č. 100/1960 Sb., Ústava Československé socialistické republiky, a ústavní zákon č. 143/1968 Sb., o československé federaci, a kterým se zkracuje volební období národních výborů, se základem místní samosprávy stala obec. Ustanovení o národních výborech bylo nahrazeno ustanovením o místní samosprávě a volební období národních výborů bylo ukončeno dnem voleb do zastupitelstev obcí, které se uskutečnily 24. 11. 1990. Po vydání zákona ČNR č. 367/1990 Sb., o obcích (obecním zřízení), místní národní výbory zanikly. Jejich práva a závazky přešly na obce, které spravují své záležitosti v samostatné působnosti a státní správu vykonávají v rozsahu stanoveném zvláštními předpisy (v přenesené působnosti).

b) Vývoj Místních národních výborů Vranov a Břasy

Původcem fondu je Místní národní výbor, který vyvíjel v letech 1945 – 1960 činnost pod názvem MNV Vranov a od r. 1960 do r. 1990 po spojení 4 okolních obcí jako MNV Břasy

Místní národní výbor ve Vranově byl ustaven na mimořádném shromáždění občanů v místní sokolovně, konaném dne 5. května 1945 a toho dne de iure zaniklo obecní zastupitelstvo (čl. 4 Vládního nařízení č. 4 z 5.května 1945 Sb. o volbě a pravomoci národních výborů). Na tomto shromáždění byli zvoleni do prvního MNV Procháska Jan, Aubrecht Alois, Kraml Adolf, Prokop Jan, Nolč Václav, Ježek Václav, Klimeš František.

První kroky národního výboru směřovaly k udržení bezpečnosti a pořádku v obci, neboť se nezřídká stávalo, že řada obyvatel brala spravedlnost do svých rukou a snažila se situaci využít i k vyřizování osobních účtů. První dny osvobození byly poznamenány ústupem německé armády přes obec a zajištěním místních Němců, z nichž mnozí v době nacistické okupace zastávali v místních průmyslových závodech významná místa a významné funkce. Zajištěno bylo 28 Němců, mezi nimiž i jedna dvoučlenná rodina SS. Národní výbor postupně vyzbrojil zkonfiskovanými německými zbraněmi bezpečnostní oddíl, který dosáhl počtu 50 mužů. Dne 6. května bylo

dopadeno při čistce v okolních lesích 6 mužů SS, kteří při přestřelce byli zranění. Při převozu na ošetření byli rozzuřeným davem ubití k smrti. Pochováni byli po levé straně u cesty ze Stupna do Vranova.

První oficiální zasedání Místního národního výboru ve Vranově se konalo dne 10. května 1945. Jedním z prvních aktů národních výborů bylo ustavení trestních vyšetřovacích komisí, které měly šetřit národní spolehlivost a vydávat osvědčení o národní spolehlivosti. Ve Vranově byla tato komise zřízena hned po osvobození. Obec Vranov byla jedinou obcí v okrese, v níž žila německá menšina, která se sem dostala v první polovině 19. století spolu s německými podnikateli, kteří v Břasích a okolí založili sklárny, chemický průmysl a zabývali se i těžbou uhlí.

Na schůzi konané 21.5.1945 byl národní výbor doplněn na 18 členů. K doplnění byli zvoleni František Razím (pokladník), Karel Šístek, Václav Smolík, František Aubrecht, Josef Pelc, Karel Boborovský, Jakub Poprstein, Cyril Vodrážka a Matěj Král. Na této schůzi byly ustaveny tyto komise: zásobovací, hospodářská a zemědělská, bezpečnostní, vyšetřovací, sociální a zdravotní, kulturní a finanční.

Dne 30.9.1945 byly základě dohody tři politických stran v obci, vyvíjejících činnost v obci, (KSČ, sociální demokracie a strana národně sociální), provedeny nové volby předsedy a místopředsedy MNV. Předsedou byl zvolen Adolf Kraml, místopředsedou František Pachl. Byly rovněž ustaveny nové komise - finanční, zemědělská, chudinská, stavební, kulturní, vyšetřující, letopisecká a vodovodní a kanalizační, jejíž hlavním cílem bylo zřízení vodovodu v obci.

Na základě výsledků voleb do Národního shromáždění, provedených v červnu r. 1946 a podle počtu hlasů získaných politickými stranami v těchto volbách byl obnoven i Místní národní výbor ve Vranově. Za KSČ byli do MNV zvoleni Ludvík Razím, František Kuda, Petr Pachl, Václav Smolík, Rudolf Koldínský, Antonín Reinwald, Františka Vinklerová, Josef Vodrážka, Emilie Soukupová, František Klimeš, Alois Kratochvíl a Karel Nový, za sociální demokracii František Pachl, Josef Telín, Josef Halas a Miroslav Vodička, za národní socialisty: Václav Egermaier a Oldřich Kodet. Ustavující schůze národního výboru se konala 30. června 1946.

Další volby do se konaly 30.5.1948 a to do NS. Podle výsledků těchto voleb byl ustaven u MNV ve Vranově v tomto složení: Ludvík Razím, František Kuda, Fr. Klimeš, Josef Linc, Josef Telín,

Václav Egermaier, Miloslav Vodička, Josefa Prantlová, Oldřich Kodet, Josef Holas, Františka Vinklerová, Emilie Soukupová, Karel Vainer, Antonín Reinhardt, Václav Šafránek a František Pachl.

V tomto roce bylo po provedené sbírce mezi podniky a občany a s použitím finančních prostředků obce dokončeno zavedení místního rozhlasu v obci.

Již od osamostatnění obce v roce 1921 zdělila obecní samospráva Vranova problém související s obecním katastrálním územím. Vranov již od roku 1850 měl nejmenší katastrální území ze všech okolních obcí, což bylo jedním ze základních argumentů odpůrců osamostatnění obce. Zvětšení

katastru obce se pak muselo stát jen na úkor okolních obcí. Jedním z řešení byla nová úprava katastrálních hranic a hlavně připojení osady Břasy k Vranovu, která byla jeho přirozenou součástí a zároveň skýtala značné území. Pokusy o katastrální vyrovnání a o sloučení části obcí Stupna, Kříš a Vranovic k Vranovu, se v době první republiky neuskutečnily. Jednání v této věci byla naplno obnovena po osvobození v roce 1945. Jednalo se o tom například i v roce 1947, ale na základě usnesení MNV bylo od toho upuštěno.

Nejen malé katastrální území, ale i značné katastrální zmatky mezi sousedními obcemi vytvářely neblahé třenice. Například Závod pro chemickou a hutní výrobu, n.p., Břasy byl rozdělen katastrální hranicí na dvě části. Osada Břasy a část obce Stupno tvořily souvislý zastavěný celek s Vranovem, obyvatelstvo těchto částí bylo začleněno k obci Vranov hospodářsky, kulturně i společensky, děti z těchto částí chodily do vranovské školy.

K definitivnímu vyřešení katastrálních hranic přistoupil MNV na svém plenárním zasedání, konaném 13.6.1950, kdy byl schválen návrh změny katastrálních hranic mezi Vranovem a okolními obcemi.

Z katastrálního území obce Kříše se předpokládalo, že k Vranovu připadne celá topografická osada Břasy s 42 popisnými čísly a s hospodářskými staveními, která byla zcela zastavěna v obvodu obce Vranova a tvořila s Vranovem souvislé území.

Z katastru obce Stupna by k Vranovu mělo připadnout 45 popisných čísel s hospodářskými staveními, která stala při státní silnici II. třídy Rokycany-Vranov-Radnice-Zvíkovec a po které se pohybovala hlavní autobusová i osobní doprava. Mnohé z těchto čísel ležela zčásti na katastru Stupna, zčásti na katastru Vranova a děti z valné části navštěvovaly školu ve Vranově, obyvatelstvo bylo zaměstnáno většinou ve vranovských závodech nebo v závodech dislokováných v území, které bylo navrženo k připojení k Vranovu. Návrh počítal s připojením k Vranovu i lokality zv. Křemenáč, která měla přirozený spád k Vranovu a objekty v této části se často protínaly s katastrem Vranova a nebylo výjimkou, kdy řada domů stála na dvou stavebních parcelách, ležících každá v jiném katastrálním území, i když tvořily jeden stavební celek.

Tento návrh byl velmi pečlivě propracován a jeho schválením sousedními obcemi a nadřízenými orgány by vyřešilo provždy spleť osobní i obecní vlastnické vztahy v této aglomeraci. Dalo se však předpokládat, že tato rozsáhlá změna narazí na silný odpor sousedních obcí, které také proti tomu vznesly na Okresním národním výboru v Rokycanech své písemné námitky. 10.1.1951 poslanci MNV Vranov odpověděli rozsáhlým písemným rozbořem, kterým se snažili tyto změny prosadit. Odpor okolních obcí však byl tak silný, že navržená úprava nikdy neprošla a tento spor byl definitivně vyřešen až sloučením všech čtyř obcí, tedy Vranova, Stupna, Kříš a Vranovic v jednu střediskovou obec se sídlem úřadu v Břasích v roce 1960, čímž byla vytvořena zvláštní a zajímavá aglomerace, čítající více jak 3000 obyvatel, nejen z hlediska správního ale i hospodářského, která

trvá dodnes. Avšak prudký úpadek průmyslu v této oblasti zejména v 90. letech 20. století měl a doposud má za následek trvalý pokles počtu obyvatel.

Začátkem roku 1950 proběhl na Vranově zvláštní experiment, při němž byla v rámci tzv. týdne MVP předána správa jak národního výboru tak i některých významných průmyslových (Jodasta) i zemědělských (Státní statek) podniků do rukou představitelů MS SČM. Účelem tohoto ne až tak rozumného experimentu mělo asi být nahlédnutí mladých lidí do vedení závodů a do činnosti MNV s tím, že za 1 týden toho osoby bez větších zkušeností s řídicí prací nemohou zas tak mnoho zkazit.

Na veřejné schůzi MNV, konané 10.6.1952 za přítomnosti 52 občanů a 17 členů MNV (vč. tajemníka) byli ve volbách zvoleni noví členové národního výboru ve složení: Janda Bedřich, Holas Josef, Razím Václav, Prantlová Josefa, Vinklerová Františka, Šafránek Václav, Krumlovský Josef, Pelec František, Kroc Rudolf, Kroupa Alois, Vodrážka Josef, Vodička Miloslav, Kodet Oldřich, Prachař Bohumil, Mertl Václav, Pittnerová Marie, Vainer Miloslav, Fousek Vladimír, Kalouš Jaroslav, Sýkora Silvestr, Redlich Miloslav, Lemon Jindřich, Stanke Konrád a Klimeš František (zřejmě včetně náhradníků).

Z nich byla zvolena 7-členná rada NV ve složení Bedřich Janda, předseda, Holas Josef, místopředseda, Prachař Bohumil, předseda finanční komise, Fousek Vladimír, referát osvěty a školství, Stanke Konrád, referát sociálně-zdravotní, Sýkora Silvestr, technický hospodář a Razím Václav, obchod a výživa.

Újezdním tajemníkem ONV Rokycany pro MNV Vranov byl Václav Šůcha, který byl na základě usnesení pléna MNV z 10.3.1952 ustanoven tajemníkem MNV; na jednání pléna 20.12. téhož roku se však již uvádí jako tajemník Antonín Fuks.

Nově zvolený předseda MNV pak vyhlásil hlavní body programu obce, k nimž patřilo splnění pětiletého plánu, zajistit jarní setí a žňové práce. Dále bylo třeba dokončit úpravu rybníka, vybudování obecní prádely, vytvoření komunálního podniku v obci, v oblasti kultury zajistit koordinaci činnosti všech složek v obci aj.

Zdá se, že vzájemné soupeření mezi okolními obcemi bylo trvalým zjevem v této oblasti. 7.3.1950 projednávalo plénum MNV ve Vranově mimo jiné i kolující pověsti, že má být Vranov přivtělen ke Stupnu a že prý o to pracuje sám předseda MNV Bedřich Janda a Pittner ze Stupna. Zřejmě jim docházelo, že integrace bezvýznamné obce jakou byl Vranov pod křídla odvěkého centra vzdělanosti a kultury tohoto mikroregionu, kterým bylo Stupno by přinášela samé pozitivní důsledky. Výsledek diskuse o těchto fámách je značně mlhavý, neboť ze zápisů není jasné, kolik na nich bylo pravdy.

Na svém jednání, konaném 29. října 1953 projednávalo plénum MNV návrh na přejmenování Vranova na Břasy. Zdůvodnění této navržené změny vycházelo spíše ze snahy po definitivním vyřešení otázky úpravy katastru obce úzce spjatého s osadou Břasy, která z valné části byla

postavena na vranovském katastru. Plénum MNV schválilo tuto změnu jednoglasně 17 přítomnými poslanci obce s tím, že tento návrh měl být postoupen k dalšímu řízení ONV Rokycany. K přejmenování obce nicméně ještě nedošlo, je ovšem zajímavé, že od tohoto roku místní fotbalisté hrající do roku 1948 pod hlavičkou VSK Vranov a od tohoto roku pod hybridním názvem TJ Sokol Jodasta Vranov – Břasy, hráli pod hlavičkou Břas už v polovině 50. let (TJ Matylda Břasy, TJ Baník Břasy a po uzavření dolů v 60. letech jako TJ Jiskra Břasy).

Pro volby do MNV, které se konaly 16.5.1954, byla obec Vranov rozdělena do 9 volebních obvodů. Z každého obvodu byl volen jeden člen do 9-členného místního národního výboru. Při těchto volbách byli zvoleni František Korec, Josef Nový, Václav Razím, Miloslav Vodička, Františka Vinklerová, Josef Zámecký, Konrád Stanka a Karel Jan. Jejich volba byla schválena na schůzi MNV konané 25.5.1954, kdy zvolení poslanci vykonali předepsaný slib. Nový národní výbor byl podle zákona zvolen na tři roky. Předsedou MNV zvolen Josef Holas, tajemníkem Josef Zámecký. Jedním z hlavních úkolů vytyčených novým MNV bylo dovršení spojení osady Břas a části Stupna s Vranovem v jednu obec.

Značně ztížené poměry zejména v zásobování uhlím a ostatním palivem dokresluje i jednání pléna i rady NV, řešící často velmi náročné úkoly s tím spojené. Po celém jarním období nechyběly z programů schůzí body jako příprava a organizace jarních zemědělských prací a příprava strojů, v létě pak úsilí po úspěšném ukončení žníchových prací a bezztrátového svozu obilí. Životní i pracovní podmínky byly hodně obtížné. Svědčí o tom i jednání pléna MNV ve Vranově 15. března 1955, konaném v zasedací místnosti MNV za přítomnosti všech členů. Předseda přítomným oznámil, že se původně měla konat veřejná schůze, ale pro nedostatečné vytopení sálu (v důsledku nedostatku uhlí), svolal pouze zasedání NV. Připomněl rovněž, že ve dnech 26. února a 5. března byly sice konány dvě veřejné schůze národního výboru, ze kterých však občané se pro zimu rozutekli.

Na jednání pléna MNV dne 11.12.1956 byla projednána zpráva o činnosti národního výboru a jeho komisí od voleb do NV dne 16.4.1954 do konce roku 1956. V uvedeném období, kdy se národní výbor skládal z 9 členů, byl předsedou NV Josef Holas a tajemníkem Josef Zámecký.

V letech 1954 - 56 bylo plenární zasedání MNV svoláno 33krát. Úřední dny v obci, při nichž vyřizoval záležitosti občanů předseda MNV, byly stanoveny na pondělí, středu a pátek. Tajemník jako výkonný orgán vedl mj. podací deník, evidenci půdy, evidenci hospodářských zvířat, účetní evidenci, hlášení obyvatel a obstarával další administrativní práce spojené s činností MNV a rady, rovněž úzce spolupracoval s komisemi.

Při národním výboru působilo 5 stálých komisí – zemědělská, bytová, školská a kulturní, sociální a zdravotní a finanční. Jejich činnost byla nedostačující, většina se nescházela pravidelně, všechny měly slabou účast na jednáních a finanční komise dokonce přestala r. 1956 pracovat, neboť na schůze předseda zhusta docházel sám. Všechny komise vykazovaly ve své činnosti značné

nedostatky a obdobně na tom byla i práce národního výboru.

Podle celkového hodnocení byly v období 1954-1956 byla provedena rekonstrukce zasedací síně MNV, opravena střecha a částečně i vnějšek budovy MNV, provedena rekonstrukce místního rozhlasu, ale nebylo možné z finančních důvodů zavést jej po celé obci, vybudován vodovod do školy, opravena střecha školní budovy a zřízen nový plot, vysázen parčík u areálu Státního statku, provedena výsadba bříz z obou stran silnice od hřiště směrem ke Stupnu a srovnán pozemek před fotbalovým hřištěm.

Na téže schůzi pléna národního výboru byly vytyčeny i hlavní úkoly obce dokončit v letech 1956-1957 rekonstrukci rozhlasového zařízení, do konce roku 1957 zřídit dětské hřiště, v letech 1956-1957 dokončit opravu MNV, v roce 1957 vybudovat novou mateřskou školu, začít s budováním kanalizace v obci, vybudovat požární zbrojnici, v roce 1957 zřídit v obci státní obchod Pramenu, vybudovat v obci autobusovou čekárnu, dokončit HTÚP, do roku 1960 vybudovat v obci kulturní dům, provést generální opravu budovy školy (1958), zajistit sloučení osady Břasy a části Stupna k Vranovu (vč. provedení změn v katastrálních hranicích mezi okolními obcemi, o které se snažil národní výbor i v předchozím období), zřídit státní kino v obci (dosud se promítalo v závodní kantýně.).

Zdaleka ne všechny úkoly se podařilo úspěšně splnit, což svědčí o tom, že se MNV musel ve své práci potýkat s celou řadou jak objektivních problémů tak také s nedostatky uvnitř vlastní práce. V roce 1957 se konaly volby do místních národních výborů. 19.6. na ustavující schůzi za přítomnosti náměstka předsedy ONV Karla Mudry, byli do MNV Vranov zvoleni předseda Josef Holas, újezdní tajemník Zdeněk Hanzl a členové rady Františkové Korec a. Razím, Alena Smetáková, Ferdinand Krejčí a Zdeněk Kostka. Při téže schůzi byli zvoleni i vedoucí odborů (referátů) MNV odbor zemědělství Rudolf Ševčík, finančního Ladislav Houf, technického Josef Telín, školského a osvěty, Konrád Stanke, bytového Božena Berková, sociálního Stanislav Krbec, zásobovacímu Františka Vinklerová.

Na schůzi pléna MNV konané dne 2.7.1957 byla zvolena i trestní komise, jejímž předsedou byl zvolen J. Holas a 16-členný výbor žen při MNV Vranov, předsedkyní VŽ byla zvolena Božena Vondryšková, místopředsedkyní Zdeňka Trynerová.

První zmínka o připravovaném sloučení obcí Vranov, Stupno, Vranovice a Kříše včetně osady Darové, ležící blízko Berounky, byla sdělena předsedou MNV Holasem na zasedání MNV dne 23.3. 1960 s tím, že nová obec by nesla společný název Břasy. Místní národní výbor by sídlil v budově záložny v Břasích, kde byly kanceláře ZUD. Předseda sdělil, že v případě, že tato budova nebude včas uvolněna, bude úřadovna MNV prozatímně umístěna v budově národního výboru ve Vranově. O této variantě se dohodl 20-členný přípravný výbor, složený z představitelů všech zainteresovaných obcí na jednání, které se konalo v Kříších a jehož se za MNV Vranov zúčastnili

Josef Holas, Valeri a Václav Noví, Josef Krumlovský a Josef Vyslyšel.

O sloučení obcí se jednalo i na dalším zasedání MNV, konaném 3. května 1960, kdy se jednalo již o hotové věci a spor byl jen v tom, kde bude zpočátku národní výbor sídlit, přičemž se vážně uvažovalo o alternativě budovy na Baště. Mimo jiné bylo řečeno, že zařízení MNV na Baště bude stát určité finanční prostředky, což je zbytečné, když místnosti MNV ve Vranově by dočasně vyhovovaly účelům do té doby, než by byla uvolněna budova záložny v Břasích. Pro variantu na Baště se vyjadřovali především zástupci Stupna.

Bouřlivá byla i diskuse i na zasedání MNV, konaném dne 5.5. 1960 o umístění úřadovny MNV na Baště, která se konala za přítomnosti 69 občanů, kteří kritizovali změněný postoj MNV ve Stupně, který požadoval, aby provizorní úřadovna byla umístěna v budově MNV ve Vranově. Z jednání MNV vzešla resoluce přítomných v tomto znění: rozhodnutí zástupců obcí v Kříších prohlásit za právoplatné, nepřipustit investici jakékoli peněžní částku do místností na Baště pro účely prozatímního umístění úřadoven MNV, ale zamýšlené peníze věnovat na zdravotní účely, trvat na umístění MNV v budově záložny vzhledem ke strategickému umístění, jakož i vyhovujícím místnostem.

Sloučení obcí se v r. 1960 netýkalo jen bráské aglomerace, ale celého okresu. 22.4. 1960, tedy ještě těsně před volbami do národních výborů, předložil odbor vnitřních věcí ONV v Rokycanech radě ONV v Rokycanech zprávu o provedení územních změn – sloučení obcí. Týkalo se to v 1. fázi 48 obcí sloučených do 18 střediskových obcí. Mezi ně patřily i obce Kříše, Stupno, Vranov a Vranovice. Jednalo se o ojedinělý případ, kde se střediskem sloučených obcí nestala jedna ze čtyř jmenovaných obcí, ale osada, která původně neměla ani svůj katastr a nikdy nebyla samostatnou obcí. Rovněž stojí za zmínku, že je to také jediný případ, kdy obce byly sloučeny pod zcela jiným místním názvem, než měly samy – totiž pod názvem “Břasy”

Po sloučení obcí Vranov, Stupno, Kříše a Vranovice v jednu obec byly 12.6. konány volby do MNV Břasy. Z Vranova bylo do nového MNV zvoleno 7 poslanců - Josef Holas, Zdeněk Hanzl, Josef Doubek, František Zeman, Oldřich Jan, Josef Mulač a Stanislav Mertl.

Ustavující zasedání MNV Břasy se konalo 25.6.1960 v sále sokolovny Břasy, kde se sešli zástupci 4 zmíněných obcí a osady, kteří byli zvoleni v komunálních volbách 12.6.1960. První předsedkyní byla zvolena Milada Šubertová z Kříšů, náměstkyně se stali Vladimír Zoubek ze Stupna, jenž byl zároveň předsedou finanční komise s Josefem Holasem z Vranova, který byl zároveň i předsedou zemědělské komise, tajemníkem Václav Princ ze Stupna ze Stupna a dalšími členy rady byli zvoleni předseda komise výstavby Josef Mulač z Vranova, předsedkyně školské a kulturní komise Evženie Vorlíková z Kříšů, předsedkyně obchodní komise Květoslava Kiršová ze Stupna, předseda průmyslové komise František Vácha z Kříšů, předseda sociální, zdravotní a bytové komise Jan Veverka z Vranovic, předseda plánovací komise Jiří Burda ze Stupna a člen zemědělské komise

Václav Král z Vranovic.

Celkem tedy v 11-členné radě zasedli 4 zástupci Stupna, 3 ze Kříšů a po 2 z Vranova a Vranovic. Nejpočetnější komise byly zemědělská a školská a kulturní, jež čítaly obě 17 člennů, 16 členů zasedlo v komisi výstavby, 14 osob tvořilo sociální, zdravotní a bytovou komisi, 13 komisi finanční, po 12 zasedlo v plánovací a bezpečnostní komisi (jejím předsedou byl Antonín Totzauer ze Stupna) a 11- členné byly komise průmyslová a obchodní. Zároveň byly ustaveny občanské výbory v jednotlivých obcích. Prozatímní úřadovna národního výboru byla brzy přesunuta z budovy Záložny na Brásích do budovy bývalého MNV Stupno, výhledově se uvažovalo o uvolnění domu č.p. 133 rovněž ve Stupně. Současně se uvažovalo v jednáních s ONV Rokycany o výstavbě budovy nové. Nakonec byl národní výbor umístěn do budovy bývalého „Zámečku“ na Křemeláku, kde sídlil, až do konce své existence a kde pokračuje po roce 1990 v činnosti nástupní Obecní úřad Brásy.

Na jednání rady 25.7.1960 došlo k ustavení 4-členné trestní komise, jejímž předsedou se stal Antonín Totzauer ze Stupna. V srpnu téhož roku byl schválen 9-členný výbor pro občanské záležitosti v čele s matrikářem Janem Polívkou, který byl zároveň hospodářem v oddílu národní házené Baníku Stupno, kde rovněž vykonával po dlouhá léta funkci trenéra žákovského družstva.

Začátkem roku 1961 byla zvolena 5-členná komise pro soupis zemědělských kultur, v tu dobu spadal bráský MNV do 1. kategorie národních výborů rokycanského okresu. Na mimořádném zasedání pléna MNV 12.5.1961 byla přijata rezignace Václava Prince na tajemnickou funkci. Místo něho byl zvolen Vladimír Zoubek ze Stupna a zároveň byl zproštěn funkcí předsedy finančně – plánovací komise a náměstka předsedy a byl přeražen do zemědělské komise. Do funkce náměstka předsedy a předsedy finančně plánovací komise byl zvolen Václav Bláha ze Stupna.

11.2.1962 proběhly ve všech 4 okrscích doplňovací volby do pléna i rady MNV Brásy, při nichž byli zvoleni noví členové rady Karel Hauser za Stupno, Václav Jan z Vranovic, Václav Cajthaml z Kříšů a Josef Kučera z Vranova, kteří nahradili v radě odstupující předsedkyni MNV Miladu Šubrtovou z Kříšů, Václava Cíle, který se na funkci necítil být dostatečně připraven, Jiřího Burdu ze Stupna, jenž odstoupil na vlastní žádost. Novým předsedou MNV se stal Vladimír Zoubek ze Stupna a tajemníkem byl zvolen právě Karel Hauser.

Začátkem března 1962 došlo k reorganizaci rady, při níž byl počet členů rady byl navýšen na 13. Novým členem byl jmenován Václav Cajthaml z Kříšů. V tomto i následujícím roce se často a nepřehledně měnilo složení jak v radě, tak také docházelo k častým přesunům v personálním obsazení jednotlivých komisí, často jen mezi komisemi navzájem a situace se stabilizovala až v roce 1964. Od začátku roku 1963 nahradil v tajemnické funkci Karla Hausera Antonín Totzauer ze Stupna.

V červenci téhož roku došlo k reorganizaci komisí. Týkalo se to částečně vymezení jejich

působnosti, ale především se jednalo o redukci počtu členů v těchto orgánech. Nejpočetnější komisí byla 11-členná zemědělská v čele s Vladimírem Zoubkem, 10 osob čítala zemědělská, již předsedal Josef Holas, 7 lidí zasedalo v komisích výstavby (předseda Josef Mulač) a průmyslové (předsedou František Vácha), o 1 člověka méně měla školská a kulturní komise, již šéfoval Jan Veverka a 5-členné byly komise sociální zdravotní a bytová (předseda František Zeman) a obchodní (předsedou Václav Cíl). Zároveň se stal novým členem rady MNV Drahomír Nový ze Kříšů.

Jak už bylo uvedeno, personální situace ve složení národního výboru v Břasích se stabilizovala až po místních volbách r. 1964. Předsedou MNV Břasy byl znovu zvolen Vladimír Zoubek a tajemníkem opět Antonín Totzauer, oba ze Stupna. Zbýlých 9 členů rady MNV pak tvořili předsedové každé z 8 volených komisí a člen rady bez funkce Josef Frahs z Vranovic. Předsedou 8-členné zemědělské komise se stal Bedřich Janda z Vranova, stejný počet členů měla i průmyslová komise v čele s Ing. Janem Hesem ze Stupna. Ostatní komise měly po 5 členech, finanční předsedal Bohuslav Peřina z Vranova, obchodní Vlastimír Slach, školské a kulturní Libuše Mlynaříková, oba ze Kříšů, sociální a zdravotní Zdeňka Matoušková ze Stupna, stavební stále Josef Mulač z Vranova a konečně komisi pro ochranu veřejného pořádku Vojtěch Vlček z Vranova. K jednotlivým komisím byli rovněž jmenováni aktivisté v počtu 2 – 5. V porovnání s volbami v roce 1960 tedy došlo k částečné změně v podílu zástupců jednotlivých obcí na řízení práce NV ve prospěch Vranova na úkor Kříšů. Po 4 zástupcích měli Vranov se Stupnem, Kříše 2 a Vranovice už jen jediného.

Hned v březnu r. 1965 došlo ve složení rady MNV Břasy k dalším obměnám. Za nemocného Josefa Frahse byl do rady zvolen František Šedivec z Vranovic a v čele zemědělské komise a tím pádem i v radě nahradil Bedřicha Jandu Josef Vodrážka z Vranova. Od 21.9.1965 vystřídal v radě a zároveň v předsednictví průmyslové komise Jana Hese Ladislav Outerský ze Stupna. Jmenovaný byl jedním z pamětníků slavného válečného ligového utkání v házené, v němž DTJ Stupno senzačně zvítězilo na Letné na stadiónu AC Sparty Praha. V 80. letech pak vykonával funkci předsedy oddílu národní házené TJ Stupno a veřejně činný byl v četných společenských složkách i občanském výboru ve Stupně, v radě MNV Břasy i v čele jeho průmyslové komise nepřetržitě prakticky až do své smrti v roce 1987.

R. 1966 došlo ve složení rady k jediné změně, kdy ve funkci předsedy sociální a zdravotní komise vystřídal Josef Nový Zdeňku Matouškovou. Události ze srpna 1968, kdy byla naše republika obsazena vojsky Varšavského paktu ovlivnily výrazně práci národního výboru. Na mimořádném plenárním zasedání 23.8.1968 odsoudilo intervenční vpád cizích armád na naše území a 25 přítomných poslanců podepsalo rezoluci protestující proti tomuto barbarskému aktu. Další jednání pléna se konalo až 11.10. téhož roku a na něm se už řešily běžné záležitosti. Z důvodu

srpnových událostí se neuskutečnily v rozjitřené zemi řádné volby r. 1969 a MNV pokračoval v práci dále. Nebyla ani snaha o nějaké zásadnější změny ve složení obecních představitelů z důvodu zachování iluze zdánlivě samostatného politického vývoje v mocensky obsazeném státě. Jedinou změnou v roce 1969 tudíž bylo odstoupení Antonína Totzauera z tajemnické funkce, jehož nahradil Oldřich Kodet z Vranova zvolený v doplňovacích volbách ve svém obvodu 22.3.1969.

Na řádném plenárním zasedání MNV Břasy 25.4.1969 ve Vranovicích byla zrušena zemědělská komise, jejíž členové byli pověřeni funkcemi v ostatních orgánech národního výboru, přičemž předseda této komise Josef Vodrážka přijal nově vytvořenou funkci místopředsedy MNV se zvláštním zaměřením na vyřizování zemědělských záležitostí.

26.2.1970 požádali o uvolnění z rady z rodinných důvodů předsedkyně školské a kulturní komise Libuše Mlynaříková a ze služebních důvodů (strojvůdce ČSD) předseda komise pro ochranu veřejného pořádku Vojtěch Vlček. Na jejich místa pak nastoupili Ing. František Horejš jako předseda finanční komise, František Bláha z Vranova jako předseda školské a kulturní komise. Od 10.7.1970 pak vedení komise ochrany veřejného pořádku převzal Oldřich Kodet a na jím uvolněné místo tajemníka MNV přišel František Čermák. Současně z důvodu onemocnění zastoupil dlouhodobě ve vedení sociální a zdravotní komise František Šedivec Josefa Nového.

Je na první pohled patrné, že po 2 letech od srpnové intervence už docházelo k významnějším změnám i na úrovni komunální politiky. Ty byly završeny volbami v roce 1971. V těchto volbách byl předsedou MNV Břasy zvolen Karel Pech, bývalý vynikající útočník VSK Vranov (později Jiskry Břasy) a 1 z nejlepších střelců historie kopané na Břasích resp. Vranově. Místopředsedou byl zvolen Vladimír Zoubek ze Stupna a tajemníkem František Čermák. Dále byly zvoleny jednotlivé komise. 7-členné byly komise ochrany veřejného pořádku v čele s Oldřichem Kodetem, výstavby, jíž předsedal Josef Mulač z Vranova, průmyslová pod předsednictvím Josefa Vodrážky, který v této funkci nahradil Ladislava Outerského, jenž se stal poslancem ONV Rokycany, a konečně obchodní, které šéfovala Marie Ričová. Zbýlé komise měly členů 5. V čele školské a kulturní stála Milena Fridrichová, sociální a zdravotní předsedal Ing. Josef Tomec a finanční a plánovací Ing. František Horejš. Každá komise měla navíc svého tajemníka. 11. členkou rady bez portfeje byla Božena Frantová, která působila na národním výboru ve funkci předsedkyně sboru pro občanské záležitosti a zapisovatelky.

Složení rady MNV po volbách r. 1971 bylo neobyčejně stabilní. V roce 1974 vystřídal v tajemnické funkci Stanislav Blecha ze Stupna Františka Čermáka a na plenárním zasedání NV 27.2.1976 ve Vranově byl z důvodu změny zaměstnání odvolán z funkce předsedy zdravotní a sociální komise Ing. Václav Tomec, na jehož místo v komisi i v radě přišla Vlasta Potůčková. To také byly 2 jediné změny v radě MNV Břasy za celé volební období.

V místních volbách v r. 1976 nedoznaly funkce předsedy, místopředsedy a tajemníka žádné personální změny, ale bylo zvoleno tentokrát již 9 komisí. S výjimkou správní komise zřízené toliko pro projednávání přestupků měla každá komise v osobě svého předsedy zastoupení v radě MNV. Pouze finanční komise pod předsednictvím Josefa Doubka z Vranova a komise obchodu a cestovního ruchu pod vedením Marie Ričové ze Stupna byly 5- členné, ostatní 7-členné. Komisi místního a bytového hospodářství a dopravy předsedal Josef Mulač, školské a kulturní Milena Fridrichová, oba z Vranova, sociální a zdravotní Věra Krabcová z Vranovic, komisi ochrany veřejného pořádku Vladimír Zoubek, komisi plánovací a výstavby Vladislav Kroupa, oba ze Stupna a konečně komisi pro mládež a tělesnou výchovu zřízené na základě vládního usnesení č. 134/76 Sb. šéfoval Karel Berka z Vranova. Členkou rady byla nadále zapisovatelka Božena Frantová ze Kříšů, dále člen komise místního a bytového hospodářství a dopravy Jiří Sebrein ze Stupna a na lichý počet 13 členů rozšířil radu ještě Jaroslav Šefl z Kříšů, jenž nebyl členem žádné z komisí a jeho úloha v radě MNV není úplně jasná; koncem roku 1977 byl zvolen do funkce místopředsedy VLK. Předsedou správní komise byl Jindřich Kulháněk, ale jak už bylo řečeno, stála mimo radu a tvořilo ji vlastně 5 členů komise ochrany veřejného pořádku. Byla tedy zvláštním útvarem řízeným přímo KOVP (zrušena byla na plenárním zasedání MNV Břasy 23.2.1978 a k vyřizování přestupků byla pověřena přímo KOVP). Nejsilnější zastoupení v radě měly z obcí nadále Vranov a Stupno; oba po 5 zástupcích, 2 byli ze Kříšů a svého zástupce měly i Vranovice.

Roku 1977 došlo k přejmenování obce Vranov na Břasy. V souvislosti s tím byla provedena změna katastrálních hranic mezi Vranovem a Stupnem. Část Křemelák už po mnoho let integrálně spojená zástavbou s Vranovem totiž katastrálně stále patřila ke Stupnu. Přejmenováním Vranova na Břasy se podařilo odstranit některé problémy praktického rázu, ovšem jiné z nepochopitelných důvodů přetrvávaly ještě na konci 80. let, když např. v sousedních Radnicích stál silniční ukazatel „Vranov 2 km“. Překvapený řidič odjinud však na žádný Vranov nikde nenarazil a po 2 km jízdy se dostal do Břas.

Plenární zasedání konané 22.6.1978 v Kříších odvolalo z rady MNV Břasy na vlastní žádost ze zdravotních důvodů Jiřího Sebreina a na základě § 39 odst. 2 ch) zákona č. 28/1972 Sb. o národních výborech Jaroslava Šefla. Ponechalo rovněž radu nadále 11-člennou s poukazem na to, že i za stávající situace mají všechny komise v radě své zastoupení. Od 4.9.1980 převzal předsednictví finanční komise Josef Doubek

25.6.1981 se uskutečnilo ustavující zasedání MNV, na němž bylo na základě volebních výsledků do místních zastupitelských sborů provedeno rozdělení jednotlivých funkcí a složena rada MNV. Předsedou se znovu stal Karel Pech, místopředsedou Oldřich Kodet, oba z Vranova a tajemníkem Stanislav Blecha ze Stupna. Členy rady dále tvořili předseda finanční komise Josef

Doubek, předseda komise místního a bytového hospodářství a dopravy Josef Mulač, oba z Vranova, předseda komise plánovací a výstavby Vladislav Kroupa, předsedkyně komise obchodní a cestovního ruchu Marie Ričová, oba ze Stupna, předsedkyně školské a kulturní komise Milena Fridrichová, předseda komise pro mládež a tělesnou výchovu Karel Berka, oba z Vranova a předsedkyně sociální a zdravotní komise Věra Krabcová z Vranovic. Komise ochrany veřejného pořádku měla v radě zastoupení skrze svého předsedu Oldřicha Kodeta a počet členů rady na 13 rozšířila ještě zapisovatelka Božena Frantová z Kříšů, tajemník komise plánovací a výstavby Oldřich Jan z Vranova a člen školské a kulturní komise Václav Kroc, který patřil mezi nejlepší protektorátní ligové útočníky házené v době okupace. Působil v dresu Stupna, po jeho sestupu z nejvyšší soutěže r. 1943 pak v Holoubkově a po válce se znovu vrátil do Stupna, kde předváděl své umění až do pozdního sportovního věku. Jako žák stál u založení nejúspěšnějšího sportovního oddělení na rokycanském okrese – u založení oddílu házené (později české resp. národní házené) ve Stupně.

Většina komisí byla 9-členná, pouze finanční, obchodní a cestovního ruchu a komise mládeže a tělesné výchovy měly 7 členů. V radě měl už nejpočetnější zastoupení Vranov se 7 zástupci, Stupno mělo své 4 lidi a po 1 doplnili počet Vranovice s Kříšemi.

Na plenárním zasedání 23.9.1982 byla v souladu s § 39 odst. 2 h) zákona č. 69/1967 Sb. ve znění zákona č. 28/1972 Sb. zvolena 15-členná komise pro projednávání přestupků v čele s předsedou Ing. Ladislavem Hůlkou.

Od r. 1984 došlo ke změně na místě tajemníka MNV, kdy do důchodu odcházejícího Stanislava Blechu vyměnil Karel Vlček, bývalý dlouholetý hráč kopané v ZKZ Břasy a pozdější trenér mužů v tomto oddílu.

Ve dnech 23. a 24.5.1986 se konaly poslední volby do místních národních výborů. Byla zvolena nová rada MNV, tentokrát znovu jen 11-členná. Novým předsedou národního výboru v Břasích se stal Karel Berka a uvolněným tajemníkem Karel Vlček, oba z Vranova. Dalšími členy rady NV se stali předsedkyně školské a kulturní komise Milena Fridrichová z Vranova, jež vykonávala i funkci místopředsedkyně MNV, člen této komise Miloslav Hauser, oba z Vranova, předseda KOVP Jaroslav Altman z Kříšů, předseda komise plánovací, výstavby a dopravy Vladislav Kroupa ze Stupna, předsedkyně sociální a zdravotní komise Věra Krabcová z Vranovic, předseda komise mládeže a tělovýchovy Jaroslav Kroc z Vranova, člen komise místního a bytového hospodářství Václav Fait z Vranovic, člen komise OVP Jaroslav Spěváček ze Stupna a 11. členkou rady byla zvolena zapisovatelka MNV Božena Frantová.

Poměrně neobvyklé bylo, že mimo radu stáli předsedové některých komisí jako předsedkyně

finanční komise Alena Baumruková, předseda komise MBH Ing. Ladislav Hůlka a předsedkyně komise obchodu a cestovního ruchu Eva Slezáková, všichni z Vranova. Dále ještě byly zvoleny 5-členná správní komise péče o rodinu a dítě v čele s Ludmilou Dachovou ze Stupna, 15-členná komise pro projednávání přestupků s předsedou Oldřichem Janem a 9-členný výbor lidové kontroly, jemuž předsedal Jiří Nový, oba z Vranova. Rovněž byla zvolena branná komise při národním výboru v čele s Ing. Jánem Murínem, vojákem z povolání místní vojenské posádky. Díky jeho zprávám pro plenární zasedání NV se ve fondu objevuje také slovenština.

Na plenárním zasedání MNV 16.4.1987 požádal o uvolnění z členství v radě MNV z pracovních a rodinných důvodů předseda KOVP Jaroslav Altman, jeho post v radě převzala předsedkyně finanční komise Alena Baumruková, přičemž předsednictví komise si ponechal. Současně došlo v této souvislosti k některým přesunům mezi členy jednotlivých komisí.

V průběhu roku 1988 vážně onemocněl předseda komise mládeže a tělovýchovy Jaroslav Kroc, jenž zároveň po dlouhá léta vykonával funkci předsedy ZRTV ve Stupně. Předsednictví komise formálně podržel až do své smrti v říjnu 1988 a od 17.11.1988 tuto funkci převzal dosavadní tajemník komise Miroslav Knedlhans, dlouholetý vynikající ligový útočník, jenž v dresu stupenských házenkářů působil od 2. poloviny 50. let až do začátku let 70. Posléze se stal trenérem prvoligového celku mužů a v závěru své trenérské kariéry působil u družstev mládeže. S dorostenci získal v roce 1981 na mistrovství republiky stříbrné medaile a o rok později dokonce titul mistra ČR. V roce 1988 pak skončil s týmem žáků na přeboru republiky na 2. místě. Od roku 1994 vykonával funkci starosty obecního úřadu Břasy.

Zajímavé je, že se v zápisech z plenárních zasedáních z přelomu roku 1989 a 1990 vůbec neobjevují ani žádné stopy, že v našem státě docházelo pozvolna ke změně politického režimu. Témata jednání včetně diskusních příspěvků jsou stále ryze apolitická, projednávají se organizační záležitosti a běžná práce národního výboru bez jediného náznaku reflexe nebo hodnocení probíhajících změn ve společnosti.

Na plenárním zasedání NV Břasy 29.3.1990 bylo provedeno v souladu s ústavním zákonem z 23.1. téhož roku provedeno odvolání 10 poslanců, místo nichž bylo zvoleno do pléna 10 zástupců OF, případně bezpartijních. Zároveň byla stávající rada MNV rozšířena na 15 členů, když sem byli dovoleni Ing. Zdeněk Šembera, Josef Dach, oba ze Stupna, Vlastimil Kodet z Břas a Václav Cipra z Vranovic. V tomto složení pak působila rada MNV Břasy až do svého zániku dne 24.11.1990, kdy proběhly svobodné volby do obecních zastupitelstev a poté, co na základě zákona č. 367/1990 Sb. místní národní výbory zanikly.

Přehled předsedů MNV Vranov

Adolf Kraml	1945 – 52
Bedřich Janda	1952 – 54
Josef Holas	1954 – 60

Přehled předsedů MNV Břasy

Milada Šubrtová	1960 - 61
Vladimír Zoubek	1961 - 71
Karel Pech	1971 - 86
Karel Berka	1986 - 90

II. Vývoj a dějiny archivního souboru

Sídlo MNV Vranov bylo původně v budově záložny na Břasích, kde sídlily i kanceláře ZUD, po r. 1960 sídlil MNV Břasy krátce v budově bývalého MNV ve Stupně a teprve později byl přesídlen do budovy Záměčku na Křemeláku, kde sídlil po celou dobu své existence a kde sídlí i současný nástupce orgánu místní správy – Obecní úřad Břasy. Písemnou agendu vedl zprvu předseda společně s referenty jednotlivých referátů, posléze tuto činnost převzal tajemník, který již od 70. let v souvislosti s nárůstem agendy býval uvolněný.

Vzhledem k tomu, že písemnosti MNV Vranov jsou dochovány velmi neúplně, lze jen velmi těžko sledovat péči o spisovou službu. Tajemník MNV používal podací razítko a označoval spisy číslem jednacím. Toto označování však nebylo prováděno důsledně na všech písemnostech. Někde nebyly všechny kolonky v podacím razítku vyplněny, někde jen zčásti a někde podací razítko chybí úplně.

Vyřízené spisy byly ukládány přímo na MNV podle svého obsahu a chronologicky. Starší spisy byly vedeny nedbale. Zda byly písemnosti zapisovány do podacích deníků do roku 1955 nelze zjistit pro absenci registraturních pomůcek z tohoto období. Dohled na vedení spisové manipulace vykonával referát vnitřních věcí ONV Rokycany, který ve své činnosti sledoval zápis a výmaz písemností, jejich ukládání a vyznačování spisů.

Po sloučení obcí do MNV Břasy dochází k markantnímu zlepšení spisové služby. V tomto období došlo k pronikavému nárůstu písemné agendy, což je důsledkem nejen samotného sloučení. Tentokrát jsou již všechna podání řádně zapisována do podacích deníků a opatřena pečlivě vyplněným podacím razítkem.

Až při druhé skartaci u MNV Vranov 29.7.1954 byly převzaty písemnosti z činnosti tohoto původce, jednalo se o 53 spisů z let 1945-1953 nevalné obsahové hodnoty, neboť většinou šlo o

oběžníky, informace apod., dále 7 svazků spisů rovněž z let 1945-1953, brožury, různé dávky ze psů, předpis dodávek vajec a drůbeže, závodové listy, soupis ploch osevu, porážkové listy, výplatní listy na mléko, výkaz silničních ochranných pásem, časopisy, plakáty letáky, oběžníky apod.

Další skartace písemností proběhla 27.4.1960 (č.j. neuvedeno), při které byly převzaty další materiály současného fondu. Při těchto skartacích byly navrhovány ke zničení písemností archivní povahy. Naštěstí tyto návrhy na zničení i historicky cenných písemností nebyly v tomto případě představiteli MNV zcela respektovány a některé z těchto písemností se do archivu dostaly při pozdějších skartacích.

Po sloučení místních národních výborů Stupno, Vranov, Vranovice a Kříše v jednu obec pod názvem Břasy se sídlem v Břasích byly některé písemnosti bývalých národních výborů odvezeny a uloženy v nové úřadovně MNV. Převzaty byly zřejmě jen písemnosti živé povahy a ostatní byly ponechány ve starých úřadovnách. Při další skartaci 25.7.1967 (č.j. neuvedeno) bylo převzato 17 účetních knih MNV, korespondence matky Jiřího Potůčka - Tolara a balíček fotografií z odhalení pamětní desky ve Vranově v r. 1946 a měsíc poté byly předány další písemnosti MNV Vranov, které byly ještě uloženy v budově bývalého národního výboru. Do archivu byl převzat balík spisů. Poslední skartace, při níž se do archivu dostaly písemnosti MNV Vranov, byla provedena 8.9.1967 (č.j. neuvedeno). Při ní byly převzaty nejdůležitější písemnosti fondu národního výboru, a to všechny dosud dochované knihy zápisů rady a pléna a další spisy z let 1947-1960. Stavební věci, které byly omylem archivem převzaty, byly vráceny na MNV Břasy. Konečně 25.8.1971 zdejší archiv převzal od MNV Břasy 6 účetních knih z let 1956-1960 a balík spisů z let 1958-1960 (DP, zemědělská daň, daň z příjmů obyvatelstva).

Písemnosti sloučeného MNV Břasy byly do archivu v Rokycanech přebírány postupně od r. 1963 do 1998. 19. a 20.11.1963 proběhla odborná archivní dohlídka, v níž byl konstatován sice uspokojivý stav spisovny, ale zároveň i nedostatek skladovacích prostorů pro ukládání písemností. Při této prohlídce bylo převzato menší množství písemností, bohužel ve spisu o fondu není uvedeno o jaké materiály se jednalo. Je pouze uvedeno, že většinou šlo o dokumenty zaniklých místních národních výborů ve Stupně, Vranově, Kříších a Vranovicích (č.j. OA-81/63). 25.7.1967 pak byly převzaty soupisy ovocných stromů z let 1957 – 1961 a volební záležitosti z let 1960 – 1963 (č. př. 94).

První větší skartace se konala až 25.8.1971 (č.j. neuvedeno) a bylo při ní přejato celkem 29 knih a 9 kartónů spisů z let 1958 - 1967 a navíc ještě 3 díly stupenské obecní kroniky z let 1922 – 1959, která však je součástí jiného fondu včetně alba fotografií z let 1954 – 1956. Především se jednalo o zápisy rady, pléna a zápisy a písemnosti jednotlivých komisí.

Další skartační řízení proběhlo na MNV Břasy 19.5.1976 (č.j. neuvedeno) a byly při něm převzaty zápisy ze schůzí obchodní (1966 – 1972) a sociální a zdravotní (1967 – 1972) komise a 4

kartóny písemností nejrůznějšího obsahu z let 1964 – 1971. (č. př. 177)

17.7.1986 proběhla skartace volebních písemností z místních voleb z r. 1981. Dle dohody byly volební písemnosti z tohoto roku převezeny k trvalému uložení do rokycanského archivu, zatímco volební spisy z roku 1986 byly ponechány na místě pro případné další potřeby NV a uloženy podle pokynů KNV v Plzni. (Č. j. OA-98/II)

Skartace písemností na MNV v Břasích pokračovaly i po jeho zániku a 19.5.1992 byl převzat blíže neurčený počet svazků písemností z let 1964 – 1990. Ve spisu o fondu se totiž nachází pouze skartační návrh, ale chybí skartační protokol se seznamem převzatých písemností. (Č. j. OA-223/II)

Největší část písemností byla převzata nadvakrát ve dnech 12. a 28.5.1998 (č. př. 22/98 a 33/98). Převzato bylo celkem 111 balíků písemností, 79 knih a 1 šanon, vše z let 1960 – 1990 (Č.j. SOkA-234/II-98 a SOkA-272/II-98). Mezi přejatými dokumenty byly zastoupeny i písemnosti vzniklé z činnosti jiných původců, které byly v průběhu pořádacích prací delimitovány do příslušných fondů.

Archivní soubor není bohužel dochován úplně. Materiály MNV Vranov jsou dochovány velmi neuceleně, prokazatelně chybějí zápisy ze schůzí finanční komise po r. 1953, školská komise má zápisy jen z let 1955 – 1958, technická, zemědělská a bezpečnostní komise obsahuje jen útržkovité zápisy z let 1959, zápisy zdravotní a sociální a bytové komise jsou dochovány z let 1959 – 1960, materiály výboru žen chybějí zcela, z registraturních pomůcek citelně scházejí podací deníky do r. 1957. U ostatních knih lze ztráty jen těžko odhadnout.

Z fondu MNV Břasy chybějí zápisy z komisí z konce 80. let (výstavby od r. 1988, KOVP od r. 1987, finanční od r. 1989, ŠKK od r. 1988, zdravotní a sociální od r. 1985, KMTV od r. 1988, zemědělská pouze z let 1960 - 69). Chybí i zápisy občanských výborů z r. 1989 a 1990. Naopak chybějí zápisy ze schůzí SPOZu do r. 1974, třebaže ostatní písemnosti sboru se z dřívějšího období dochovaly. Scházejí i registraturní pomůcky po r. 1983. Ostatní ztráty nelze odhadnout a s největší pravděpodobností byly neodpovědně likvidovány samotným původcem. Evidenční knihy z 1. registraturního období jsou dochovány toliko do r. 1953, z 2. období pak evidenční knihy představují pouze inventární knihy mezerovitě dochované z různých období. Z účetních knih nejsou zastoupeny knihy příjmů po r. 1972, knihy výdajů scházejí z let 1979 – 86 a pak od r. 1988, pokladní knihy chybí do r. 1968 a po r. 1987 a pokladní deníky od r. 1970. U ostatních písemností lze ztráty jen těžko odhadnout.

III. Archivní charakteristika archivního souboru

Písemnosti MNV Vranov i Břasy se do SOkA Rokycany dostaly při skartacích v letech 1954 – 1998. Nebyl k nim vyhotoven žádný prozatímní inventární seznam a k orientaci po fondu sloužily toliko předávací protokoly a to ještě způsobem mnohdy zavádějícím, neboť již převzaté písemnosti v předávacím protokolu uvedené a vykázané byly svázané do balíků a takto uloženy do depozitáře.

V roce 2004 byl fond MNV Vranov svěřen ke zpracování prom. hist. Petrosu Cironisovi, avšak jím zhotovená AP nebyla kladně posouzena v recenzním řízení. Před úplným zahájením pořádacích prací fond MNV Vranov vykazoval 35 úředních knih a rukopisů, 2 podací protokoly a 8 kartónů o celkovém rozsahu 1,59 bm.

Součástí doporučení posuzovatelů byl i návrh na pojmutí fondu MNV Vranov jako celku do MNV Břasy. V konceptu inventáře bylo především zapotřebí upravit úvodní kapitoly, které se vyznačovaly přílišnou dějovou popisností s množstvím zavádějících informací. I. kapitola o vývoji původce fondu byla koncipována takřka jako kronikářský zápis. Tyto pasáže, kde autor popisoval kdy kolik přijelo do obce amerických či sovětských tanků, že na závěr slavnostního jednání pléna MNV zahrála dechovka Jodasty řízný pochod a školní děti zapěly Píseň práce atd. byly z textu vypuštěny, naopak některé informace zásadního charakteru chyběly a bylo je třeba do úvodních kapitol doplnit.

Taktéž ve vlastním inventárním seznamu se nacházely písemnosti skupiny S, které byly ještě dodatečně novým zpracovatelem vyskartovány, což se týkalo především některých účetních knih v konceptu navíc označených jako finanční a hospodářské knihy. Nesouhlasilo ani uvádění časových rozsahů archiválií v inventárním seznamu s údaji v tiráži a v titulním listu. Rovněž regesta inventárních jednotek byla zbytečně popisná velmi často s popisem jednotlivých spisů. Navíc spisy týkající se šetření kolaborantů a sympatizantů s nacisty měly každý své inventární číslo. Inventární čísla vůbec byla raritou inventáře, v textu inventárního seznamu se celkem třikrát u různých písemností objevila číselná řada 46, 47 a 48, čímž číslování jednotek mělo matoucí efekt. Přílohy v konceptu inventáře byly neúplné, což se týkalo seznamu zkratk. Evidenční jednotky nebyly vykazovány vůbec.

První vnitřní skartaci provedl při svých pořádacích pracích původní zpracovatel prom. hist. Petros Cironis, ale přesto ponechal v jím zpracovaném fondu některé písemnosti bez trvalé dokumentární hodnoty. Ty byly dodatečně vyřazeny Mgr. Pavlem Součkem při reinventarizaci. Podrobný soupis vyskartovaných písemností je zaznamenán v novém protokolu o vnitřní skartaci (č.j SOAP/070-0482/2006-40.02), celkem se jedná o 0,15 bm materiálu (0,1 při původním pořádání

a 0,05 při novém). Po uspořádání a pozdější reinventarizaci vykazoval MNV Vranov 0,9 bm, přičemž vyskartováno bylo 0,15 bm. Žádné písemnosti nebyly do jiných fondů delimitovány. Rozdíl mezi původním a současným rozsahem (0,54 bm) lze vysvětlit zčásti nepřesností měření a zčásti novým uložením písemností.

V roce 2006 byl fond MNV Břasy svěřen ke zpracování resp. reinventarizaci v případě MNV Vranov Mgr. Pavlu Součkovi, jenž na něm pracoval od dubna do října roku 2006. Před definitivním uspořádáním vykazoval fond dle záznamu v evidenci listů NAD celkem 27 úředních knih a rukopisů a 12 kartónů a 111 balíků spisů v případě MNV Břasy a 47 úředních knih a 4 kartóny v případě MNV Vranov. V 1 kartónu však původní zpracovatel MNV Vranov soustředil fotografie, které vykázal takto i jako evidenční jednotku v rozporu s platnou metodikou.

Před započítáním pořádacích prací byl stav následující. Část písemností z dřívějších skartací byla uložena v kartónech, stejně jako byly v regálech knihy z dřívějších skartací. Z pozdějších přejímek materiálu však zůstaly knihy svázané v balících společně se spisy. V balících se nacházely pohromadě písemnosti spolu nesouvisející, což do jisté míry komplikovalo pořádací práce. Celkový rozsah fondu byl odhadován na 13,85 bm v případě MNV Břasy a v případě Vranova bylo třeba reinventarizovat 0,9 bm, dohromady tedy 14,75 bm.

Nesoulad mezi dílčími počty balíků a úředních knih a rukopisů při jednotlivých skartacích a konečným počtem jednotek uváděných v evidenčních listech NAD (JAF) jakož i fyzicky skutečně přítomným počtem evidenčních jednotek před zahájením pořádacích prací lze vysvětlit tím, že přebírané knihy byly po převzetí vázány do balíků, čímž došlo k jinému vykazování evidenčních jednotek v protokolech uložených ve spisu o fondu a jinému v evidenci NAD (JAF). Rovněž tak bylo zřejmě manipulováno s písemnostmi uloženými v kartónech, neboť dle spisu o fondu bylo převzato celkem 13 kartónů, ač jich nakonec dle záznamu v listu NAD stejně jako v depozitáři bylo toliko 12.

Inventarizace byla prováděna v roce 2006 a inventář byl sestaven podle schématu I. Knihy, II. Spisový materiál, III. Účetní materiál, IV. Ostatní materiál. Knihy byly rozděleny na správní, kroniky, evidenční a účetní. Knihy byly zařazeny na úvod inventáře. Spisový materiál byl rozdělen na registrurní pomůcky a vlastní spisy. Ke spisovenským pomůckám náleží podací deníky, které byly uspořádány chronologicky. Do účetního materiálu bylo zařazeno rozpočtové hospodaření NV.

Do skupiny ostatní materiál byly zařazeny fotografie z odhalení pamětní desky významnému odbojáři Jiřímu Potůčku – Tolarovi, členu výsadkové skupiny Silver A, jehož rodina v Břasích bydlela, z roku 1946 a otisky razítek MNV Břasy z roku 1978.

Při pořádacích pracích bylo v souladu s doporučeními recenzentů přistoupeno k rozdělení

materiálu na 2 registraturní období. První registraturní období zahrnuje období činnosti MNV ve Vranově od roku 1945 do roku 1960, druhé pak dobu existence MNV Břasy se sloučenými obcemi Stupno, Vranov, Kříše a Vranovice od r. 1960 do r. 1990. Současně byl Státním okresním archivem Rokycany podán návrh na zrušení dosavadního archivního souboru Místní národní výbor Vranov, jehož písemnosti nový zpracovatel včlenil na základě tohoto doporučení do MNV Břasy.

Při pořádání jsem se držel Základních pravidel pro zpracování archivního materiálu. Vzhledem k tomu, že se nedochoval původní registraturní systém, byly písemnosti uspořádány dle Metodického pokynu pro zpracování fondů místních národních výborů vydaného Archivní správou Ministerstva ČR a po formální stránce byla pomůcka vyhotovena podle Vnitřní směrnice ředitele SOA Plzeň pro zpracování, posuzování, schvalování a evidenci archivních pomůcek ve Státním oblastním archivu v Plzni ze dne 24.1.2006. Písemnosti byly uspořádány chronologicky za inventární jednotku byly stanoveny písemnosti jednoho orgánu či stejného obsahu.

Delimitovány byly do archivního souboru FÚ Stupno 7 kartónů o celkovém rozsahu 0,84 bm z let 1901 – 49, do fondu Základní škola Stupno 2 balíky písemností let 1963 – 89 o celkovém rozsahu 0,52 bm a konečně do nově vzniklého archivního souboru Obecní úřad Břasy 2 balíky volebních písemností z roku 1992 o celkovém rozsahu 0,33 bm. Celkem bylo takto do jiných archivních souborů delimitováno 1,69 bm písemností.

Z fondu MNV Břasy pak byly vnitřní skartací vyřazeny písemnosti z let 1956 – 90 o rozsahu 4,55 bm. Jejich podrobný soupis je rovněž součástí protokolu o vnitřní skartaci (č.j. SOAP/070-0482/2006-40.02). Celkově tedy bylo vyskartováno 4,7 bm písemností (4,55 bm z MNV Břasy a 0,15 bm z MNV Vranov) bez trvalé dokumentární hodnoty. Dále byly vytrženy prázdné formuláře, obálky, stvrzenky, podací lístky z pošty atd.

Současný rozsah fondu po definitivním uspořádání je 7,51 bm, z toho na 45 kartónů spisů připadá 5,4 bm, na 120 úředních knih a rukopisů 1,9 bm a na ostatní materiál 0,21 bm (na alba a fotografie 0,09 bm, na mapy a plány 0,11 bm a na jiné 0,01 bm). Do jiných fondů bylo delimitováno 1,69 bm materiálů a vyskartováno bylo celkem 4,7 bm písemností bez trvalé dokumentární hodnoty. Vzniklý rozdíl mezi původním stavem a stavem po uspořádání (0,85 bm) lze vysvětlit zčásti nepřesným měřením, zčásti novým uložením v archivních krabicích.

Kategorizace jednotlivých písemností fondu je uváděna na základě zákona č. 499/2004 Sb. o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů. Zápisy ze zasedání byly zahrnuty do I. kategorie, ostatní písemnosti náleží do kategorie II. Písemnosti jsou v naprosté většině vedeny v českém jazyce, ojediněle se vyskytuje také slovenština a převládají písemnosti psané na stroji. Fyzický stav fondu je dobrý, všechny písemnosti jsou dobře čitelné, pouze u

materiálů psaných na průklepovém papíře hrozí v blíže neurčitelném časovém horizontu zhoršení jejich čitelnosti a bude třeba provádět namátkové kontroly. Fond je uložen ve Státním okresním archivu v Rokycanech.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru

Z 1. registraturního období jsou nejdůležitějšími písemnostmi zápisy ze schůzí MNV. Z plenárních zasedání a rady MNV jsou kompletní, byť mají v závislosti na schopnostech zapisovatelů různou vypovídací hodnotu. Zápisy rady a pléna jsou od r. 1945 do roku 1954 psány ručně v knihách s tvrdou vazbou. Teprve od poloviny roku 1954 v důsledku nařízení ONV, že mu mají posílat kopie svých zápisů, začaly být zápisy pléna i rady psány na stroji, což vůbec nepřispělo ke kvalitě obsahu a k jejich úpravě. Zápisy psané na psacím stroji vykazují mnohé překlepy, škrty, jsou často velmi stručné a omezují se jen na povrchní popis jednání. Bylo to důsledkem toho, že v obci málokdo uměl psát na stroji a neuvolnění funkcionáři se teprve učili na něm psát. Situace se zlepšila od poloviny 60. let. Pouze zápisy z pléna z roku 1974 chybí.

Kromě zmíněných zápisů se dochovala i kronika obce Vranova, jejíž zápisy začínají zpětně od první světové války a končí nikoliv sloučením Vranova s okolními obcemi v roce 1960, ale v r. 1977. Na popis událostí let (1914) 1924-1938 navazují zápisy z doby okupace psané zpětně po roce 1945, od tohoto roku pak pokračují znovu autentické zápisy. Od roku 1961 po sloučení obcí se psaly kroniky zprvu po jednotlivých obcích, teprve později byla vedená dohromady.

Ke studiu demografie obce a sociálního rozvrstvení obyvatelstva, k vystěhovalectví apod. jsou velmi cenné evidenční knihy obyvatel, které byly založeny již na počátku 20. století nebo v době osamostatnění obce Vranov po r. 1921 a v nichž pokračoval i národní výbor.

Aktový materiál se dochoval velmi torzovitě, jsou to jen zlomky toho, co asi vzniklo z činnosti národního výboru od května 1945. Nejcennější částí aktového materiálu jsou písemnosti tehdejší trestní komise, které do značné míry dokreslují poměrně negativní roli, kterou sehrála komunita občanů německé národnosti (kolem 80 osob) v době fašistické okupace, neboť řada z nich vyjadřovala své sympatie k okupantům nebo rovnou kolaborovala, někteří byli dokonce i členy německých represivních orgánů (SS) či sloužili ve Wehrmachtu. Z toho vznikl při vyšetřování jejich činnosti soubor velmi zajímavých písemností dokazujících chování Němců v době okupace. Tyto písemnosti byly zpracovány abecedně a jsou uloženy ve dvou kartonech do skupiny II – Vnitřní správa a ochrana veřejného pořádku. Z ostatního dochovaného aktového materiálu jsou zajímavé rozpočty obce z let 1953-1960, spisy týkající se územního plánování a výstavby –

zejména pak spisy týkající se závodu “Jodasta” aj. Ve fondu je uloženo i množství fotografií z odhalení pamětní desky parašutistovi Jiřímu Potůčkovi - Tolarovi ve Vranově v roce 1946 a v Trnové u Pardubic, kde byl v době okupace zastřelen na útěku.

Vzhledem k složitým vztahům obcí ležících v aglomeraci dnes zvané Břasy, které trvaly víc než století, bude badatel při zkoumání historie obce nucen sáhnout i do archivů obcí Stupno, Kříše a Vranovice. Pro historii obce jsou velmi zajímavé i písemnosti – zejména spolkové, uložené ve fondu Okresního úřadu Rokycany a následně pak i některé skupiny písemností fondu ONV Rokycany - písemnosti z agendy rady a pléna ONV - zejména pokud se vztahují k žádostem a jednáním o připojení částí obcí Stupno a Kříše k Vranovu či k definitivnímu sloučení obcí Stupno, Vranov, Vranovice a Kříše v r. 1960).

Z 2. registraturního období jsou nejdůležitější zápisy ze schůzí rady a pléna a doplňující informace o činnosti původce fondu mohou přinést také zápisy ze schůzí jednotlivých komisí, třebaže některé nejsou dochovány ze závěrečného období existence MNV Břasy. Zajímavé údaje může badatel nalézt také v obecních kronikách. Další písemnosti přinášejí spektrum materiálů tak jako v jiných fondech národních výborů. Vysloveně zajímavé jsou snad jen velmi řídce se vyskytující projednávání tzv. „závažných nedostatků“ při tanečních zábavách pořádaných oddílem národní házené TJ Sokol Stupno či ZO SSM Stupno v rámci Stupenského rockového léta a velmi zajímavá je fotodokumentace z odhalení pamětní desky Jiřímu Potůčku – Tolarovi na Vranově z r. 1946. Zbytek fondu přináší obvyklé informace.

V. Záznam o uspořádání archivního souboru a zpracování archivní pomůcky

Fond uspořádal a inventurní seznam sestavil v listopadu 2006 Pavel Souček ve Státním okresním archivu v Rokycanech.

Rokycany, 1. 3. 2007

Mgr. Pavel Souček

PŘÍLOHY

Příloha č. 1

Seznam pramenů a literatury

Čechová, Gabriela: Vývoj organizace a působnosti národních výborů v českých zemích v letech 1945 – 1960, in: Archivní časopis č. 3, 1962; str. 129 – 147

Návrh metodického návodu pro pořádání archivních fondů místních národních výborů vydaný AS MV ČR.

Škroblík, Vladimír: Vývoj místních a městských národních výborů na území České republiky (1945 – 1990), in: Archivní časopis č. 2, 2001; str. 73 – 90

Příloha č. 2

Seznam použitých zkratk

AC	Atletický club
aj.	a jiné
AP	Archivní pomůcka
apod.	a podobně
AS MV ČR	Archivní správa Ministerstva vnitra České republiky
atd.	a tak dále
bm	běžný metr
CO	Civilní obrana
č.	číslo
č.j.	číslo jednací
č. p.	číslo popisné
č. př.	číslo přírůstku
ČNR	Česká národní rada
ČSČK	Československý červený kříž
ČSSS	Československý státní statek
ČSŽ	Český svaz žen
DP	Drobné provozovny

DTJ	Dělnická tělocvičná jednota
FÚ	Farní úřad
HTÚP	Hospodářsko – technická úprava půdy
Ing.	Ingenieur (inženýr)
JAF	Jednotný archivní fond
Jodasta	Johan David Starck (zakladatel průmyslových závodů na Břasích)
JSČZ	Jednotný svaz českých zemědělců
JZD	Jednotné zemědělské družstvo
KMTV	Komise mládeže a tělesné výchovy
KNV	Krajský národní výbor
KOVP	Komise ochrany veřejného pořádku
MBH	Místní a bytové hospodářství
Mgr.	Magistr
MH	Místní hospodářství
mj.	mimo jiné
MNV	Místní národní výbor
MO SPŽ	Místní odbor Společnosti přátel žehu
MS SČM	Místní skupina Svazu české mládeže
MV	Místní výbor
NAD	Národní archivní dědictví
NF	Národní fronta
n.p.	národní podnik
NS	Národní shromáždění
NV	Národní výbor
OA	Okresní archiv
ObvNV	Obvodní národní výbor
ONV	Okresní národní výbor

OÚ	Obecní úřad
OV	Okresní (občanský) výbor
prom. hist.	promovaný historik
r.	roku
resp.	respektive
Sb.	sbírka (zákonů)
SČSP	Svaz československo – sovětského přátelství
SOA	Státní oblastní archiv
SOkA	Státní okresní archiv
SPOZ	Sbor pro občanské záležitosti
SS	Schutzstaffen (ochranné oddíly – ozbrojené jednotky německé armády)
SSM	Socialistický svaz mládeže
str.	strana
Svazarm	Svaz pro spolupráci s armádou
ŠKK	Školská a kulturní komise
TJ	Tělovýchovná jednota
tzv.	tak zvaný
ÚNV	Ústřední národní výbor
ÚRO	Ústřední rada odborů
VLK	Výbor lihové kontroly
VSK	Všesportovní klub
VVS	Vzájemně výpomocný spolek
ZDŠ	Základní devítiletá škola
ZKZ	Západočeské keramické závody
ZRTV	Základní a rekreační tělesná výchova
ZŠ	Základní škola
ZVS	Základní vojenská služba

INVENTÁRNÍ SEZNAM

(1901) 1945 – 1990**Místní národní výbor Břasy****Úřední knihy****Knihy správní**

1	Zápisy z plenárních zasedání 10.5.1945 – 9.1.1948 Zápisy z jednání rady 10.5.1945 – 5.12.1947 Zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva 17.11.1938 – 17.6.1944 Zápisy ze schůzí obecní rady 25.10.1938 – 14.3.1945	(1938) 1945 – 1948	K	1
2	Zápisy z plenárních zasedání 15.3.1948 – 11.3.1954 Zápisy z jednání rady 20.1.1948 – 17.2.1950 Zápis ze schůze tzv. mládežnického NV 21.4.1950 Zápis ze schůze MV NF Vranov 11.11.1950	1948 – 1954	K	2
3	Zápisy z plenárních zasedání 25.5.1954 – 31.5.1960 Zápisy z jednání rady 5.5.1954 – 5.5.1960 Zápisy ze schůzí bytové, zemědělské a sociální a zdravotní komise 1959 – 1960	1954 – 1960	K	3
4	Zápisy z jednání rady 6.4.1950 – 4.10.1951	1950 – 1951	K	4
5	Zápisy z jednání rady 11.10.1951 – 29.4.1954	1951 – 1954	K	5
6	Zápisy ze schůzí finanční komise OÚ Vranov	(1919) 1945	K	6
7	Zápisy ze schůzí školské komise 1.1.1955 – 14.3.1958 Zápisy ze schůzí zemědělské komise 14.1. - 7.8.1959 Zápisy ze schůzí bezpečnostní komise 18.6. - 12.11.1959 Zápisy ze schůzí Výboru žen 9.12.1959 – 16.3.1960	1955 – 1960	K	7
8	Zápisy z jednání rady 28.6.1960 – 11.2.1963	1960 – 1963	K	8
Knihy evidenční				
9	Civilní matrika narozených (zápisy o narození dítěte)	(1920) 1945 - 1948	K	9
10	Kniha úmrtí	(1922) 1945 – 1954	K	10
11	Soupis obyvatel dle popisných čísel	(1921) 1945 – 1951	K	11
12	Kniha vydaných domovských listů (řazeno abecedně)	(1901) 1945 – 1948	K	12
13	Kniha příslušníků vystěhovalých z obce	(1902) 1945 – 1948	K	13
14	Matrika cizích příslušníků v obci	(1922) 1945 – 1953	K	14
15	Kniha cizích příslušníků v obci	(1938) 1945 – 1953	K	15
16	Kniha mužstva v záloze	1947 – 1951	K	16
17	Inventární kniha	1958 - 1960	K	17
18	Inventární kniha základních prostředků	1965 - 1966	K	18
19	Inventární kniha služeb místního hospodařství a drobných provozoven	1984 - 1987	K	19
20	Inventární kniha Požárního sboru Stupno	1967 – 1983	K	20
21	Inventární kniha Požárního sboru Břasy	1974 – 1983	K	21

Pamětní knihy			
22	Kronika Vranova	(1914) 1945 – 1977	K 22
23	Kronika Břas	1960 – 1962	K 23
24	Kronika Vranovic (díl I.)	(1938) 1946 – 1964	K 24
25	Kronika Vranovic (díl II.)	(1945) 1965	K 25
26	Kronika Vranovic (díl III.)	1966 – 1969	K 26
27	Kronika Vranovic (díl IV.)	1970 – 1976	K 27
28	Kronika Vranovic (díl V.)	1976 – 1983	K 28
Účetní knihy			
29	Hlavní kniha	1945 – 1946	K 29
		1947	K 30
30	Hlavní kniha		
31	Hlavní kniha	1948	K 31
32	Hlavní kniha	1949	K 32
33	Hlavní kniha	1951	K 33
34	Hlavní kniha	1952	K 34
35	Kniha příjmů	1956	K 35
36	Kniha příjmů	1957	K 36
37	Kniha příjmů	1958 – 1959	K 37
38	Kniha příjmů 1.1.1960 – 30.6.1960	1960	K 38
39	Kniha příjmů 1.7.1960 – 31.12.1960	1960	K 39
40	Kniha příjmů	1961	K 40
41	Kniha příjmů	1962	K 41
42	Kniha příjmů	1963	K 42
43	Kniha příjmů	1964 – 1965	K 43
44	Kniha příjmů 1.1.1966 – 10.11.1966	1966	K 44
45	Kniha příjmů 10.11.1966 – 31.12.1966	1966	K 45
46	Kniha příjmů 1.1.1967 – 31.10.1967	1967	K 46
47	Kniha příjmů 1.11. - 31.12.1967	1967	K 47
48	Kniha příjmů 1.1.1968 – 31.12.1968	1968	K 48
49	Kniha příjmů 23.10.1968 – 31.12.1968	1968	K 49
50	Kniha příjmů	1969	K 50
51	Kniha příjmů	1970	K 51
52	Kniha příjmů	1971	K 52
53	Kniha příjmů	1972	K 53
54	Kniha výdajů	1956	K 54
55	Kniha výdajů	1957	K 55
56	Kniha výdajů	1959	K 56
57	Kniha výdajů	1960	K 57
58	Kniha výdajů	1961	K 58
59	Kniha výdajů	1962	K 59
60	Kniha výdajů	1963	K 60
61	Kniha výdajů	1964	K 61
62	Kniha výdajů	1965	K 62
63	Kniha výdajů	1966	K 63
64	Kniha výdajů	1967	K 64
65	Kniha výdajů	1968	K 65

Inv. č. obsah		Časový rozsah	Evid. jedn.
66	Kniha výdajů	1969	K 66
67	Kniha výdajů	1970	K 67
68	Kniha výdajů	1971	K 68
69	Kniha výdajů (na akce Z)	1970 – 1971	K 69
70	Kniha výdajů	1972	K 70
71	Kniha výdajů	1973 – 1978	K 71
72	Kniha výdajů	1987	K 72
73	Pokladní kniha	1956	K 73
74	Pokladní kniha	1957	K 74
75	Pokladní kniha	1958	K 75
76	Pokladní kniha	1969 – 1971	K 76
77	Pokladní kniha 1972 – 8.10.1973	1972 – 1973	K 77
78	Pokladní kniha 9.10.1973 – 1975	1973 – 1975	K 78
79	Pokladní kniha 1976 – 10.3.1978	1976 – 1978	K 79
80	Pokladní kniha 11.3.1978 – 28.4.1980	1978 – 1980	K 80
81	Pokladní kniha 29.4.1980 – 21.5.1982	1980 – 1982	K 81
82	Pokladní kniha 24.5.1982 – 11.6.1984	1982 – 1984	K 82
83	Pokladní kniha 11.6.1984 – 8.4.1986	1984 – 1986	K 83
84	Pokladní deník	1957	K 84
85	Pokladní deník	1959	K 85
86	Pokladní deník	1960	K 86
87	Pokladní deník	1961	K 87
88	Pokladní deník	1962	K 88
89	Pokladní deník	1963	K 89
90	Pokladní deník 1.1.1964 – 9.10.1964	1964	K 90
91	Pokladní deník 9.10.1964 – 17.12.1964	1964	K 91
92	Pokladní deník 17.12.1964 – 1965	1964 – 1965	K 92
93	Pokladní deník 1.1.1966 – 19.8.1966	1966	K 93
94	Pokladní deník 19.8.1966 – 31.12.1966	1966	K 94
95	Pokladní deník 1.1.1967 – 13.9.1967	1967	K 95
96	Pokladní deník 13.9.1967 – 31.12.1967	1967	K 96
97	Pokladní deník 1.1.1968 – 17.9.1968	1968	K 97
98	Pokladní deník 17.9.1968 – 31.12.1968	1968	K 98
99	Pokladní deník 1.1.1969 – 26.3.1969	1969	K 99
100	Pokladní deník 26.3.1969 – 30.9.1969	1969	K 100
238	Kniha zemřelých	(1914) 1945 – 1949	K 101*
239	Domovní kniha	1953 – 1960	K 102 *
1. registraturní období 1945 – 1960 (MNV Vranov)			
Spisový materiál			
Registraturní pomůcky			
101	Podací deník 1957 – 21.9.1959	1957 – 1959	R 1
102	Podací deník 21.9.1959 – 1960	1959 – 1960	R 2
Spisy			
Statutární záležitosti, organizace a kontrola			
103	Statutární záležitosti (mj. slučování obcí apod.)	1954 – 1960	N 1
104	Volby (mj. zápisy o volbách, z besed s voliči, kandidátky apod.)	1945 – 1948	N 1
105	Organizace činnosti MNV (mj. veřejné schůze, oslavy, soutěž s MNV Bezděkov apod.)	1955 – 1957	N 1
*Dopl. 2009. Švecová			

Inv. č.	obsah	Časový rozsah	Evid. jedn.
Vnitřní správa a ochrana veřejného pořádku			
106	Soupisy zajištěných Němců	(1943) 1945 – 1946	N 1
107	Výpisy ze žádostí o přiznání k německé státní příslušnosti (k volbám r. 1946)	1946	N 1
108	Zajišťování Němců a kolaborantů	1945 – 1948	N 1
109	Stávka nuceně nasazených Maďarů ve velkostatku Schwarz Vranov	1947	N 1
110	Rozsudky lidového soudu	1954 – 1955	N 1
111	Spolupráce se společenskými organizacemi (mj. SČSP, ČSČK, MO SPŽ apod.)	1950 – 1952	N 1
112	Seznamy členů Revoluční gardy	1945	N 1
Evidence obyvatelstva a matriční záležitosti			
113	Evidence obyvatel (mj. Různé seznamy vydaných potvrzení, důchodců, držitelů psů a hospodářských zvířat a mužů dojíždějících do zaměstnání atd.)	1953 – 1960	N 1
114	Potvrzení domovské příslušnosti a hlášení o pobytu osob	1945 – 1955	N 1
115	Šetření národní spolehlivosti	1945 – 1947	N 2
		1945 – 1947	N 2
116	Spisy osob obviněných z kolaborace či sympatií s nacismem (Josef Bílek, Biskup, Václav a Emilie Davídkovi, Antonín a Josef Diepoldovi, František Doboš, Josef Dvořák, Karl a Otilie Gothovi, Jiří a Petr Gruberovi, Alois Had, Bohumil a Josef Havlovi, Ernst Hillardt, Václav Hyrman, Jaroslav Kepka, Antonín Koutecký, Adolf Kratochvíl, Eleonora Krinerová a Pilková, František Kryl, Alois a František Kunclovi, Gerhard Lamche, Jan Maier, Františka Marková, Maršál, Ludvík Maxa, Josef Melzer, Magdalena Niedermayerová, Albín Nytra a Gitta Steinerová, František Pešek, Anna Procházková, Aloisie Rauchenauerová, Rudolf Reinert, Olga Richterová, Pavel Senke, Stanislav Scholzer, Josef Schönbeck, Václav Sieber, Hermína Procházková a František a Anna Šaškovi, Věra Škrdlíková, Anna Vopálková)	1945 – 1947	N 2
Finance a plánování			
117	Rozpočty obce (výkazy příjmů a vydání)	1947 – 1960	N 2
Územní plánování a výstavba			
118	Územní plánování (mj. Plán rozhlasového vedení v obci, projekt kanalizace atd.)	1957	N 3
119	Výstavba (mj. stavební výměry, žádosti o prodej a koupi domků a parcel, zřízení zastávky u Jodasty, stavba vlečky, zřízení přípojky vodovodu, stavba garáží a hasičské zbrojnice, převod pozemků Jodasty pod správu MNV apod.)	1950 – 1956	N 3
120	Komplexní bytová výstavba	1950 – 1953	N 3
Místní hospodářství			
121	Organizace a správa hospodářských, příspěvkových a rozpočtových organizací (mj. zřizování a rušení provozoven v obci, zřízení poštovního úřadu, stanovení obvodu působnosti poštovního úřadu apod.)	1951 – 1960	N 3
122	Vnitřní organizace podniků drobných provozoven (mj. statistická hlášení, pracovní smlouvy atd.)	1951 – 1960	N 3
Doprava			
123	Místní komunikace	1945 – 1955	N 3

Inv. č. obsah		Časový rozsah	Evid. jedn.
Zemědělství - Organizace zemědělských závodů			
124	Evidence zemědělských závodů (mj. založení JSČZ Vranov atd.)	1945	N 3
125	Státní statky (mj. převzetí pozemků ČSSS Vranov apod.)	1955	N 3
Zemědělská výroba			
126	Zemědělská statistika (obecní rozpisové sumáře 1949 – 52, závodové listy 1951, soupisy mechanizačních prostředků 1950 apod.)	1949 – 1952	N 3
127	Přiznání k zemědělské dani	1960	N 3
128	Rostlinná výroba (žně apod.)	1955	N 3
129	Živočišná výroba (mj. spolupráce s chovateli drobného hospodářského zvířectva)	1960	N 3
130	Povinné dodávky a výkup zemědělských produktů (mj. plnění, soutěž v dodávkách s MNV Bezděkov apod.)	1955 – 1956	N 3
Vodní hospodářství			
131	Zásobování vodou v obci, soupis studní, oprava rybníka apod.	1950 – 1960	N 3
Zdravotnictví a sociální péče			
132	Zdravotnictví (mj. zprávy o zdravotních poměrech, zdravotnický výzkum)	1954 – 1960	N 3
Školství			
133	Spolupráce se školami a mimoškolními výchovnými zařízeními (mj. škola práce ÚRO na Vranově, vandalismus žáků apod.)	1954 – 1959	N 3
Kultura sport a tělovýchova			
134	Organizování kulturní a osvětové činnosti (mj. činnost osvětové komise a újezdní osvětové besedy, kulturně – výchovná činnost v obci a její statistika, rozhlasové relace apod.)	1949 – 1960	N 3
135	Spolupráce se spolky a společenskými organizacemi při pořádání kulturních a osvětových akcí (mj. seznamy spolků, organizací a kroužků v obci apod.)	1949	N 3
136	Péče o budovy kulturních a osvětových zařízení ve správě MNV (mj. návrh na předání kina v Břasích Sokolu Břasy apod.)	1954 – 1955	N 3
137	Sport a tělovýchova (Žádost TJ Sokol Jodasta Vranov – Břasy o koupi cen na VII. Ročník memoriálu Jiřího Potůčka – Tolaro 1955 a zápis z jednání ohledně provedení potřebných oprav v sokolovně 1954)	1954 – 1955	N 3
138	Ochrana přírodních a kulturních památek (mj. návrh na obnovení pomníku havířům v Břasích dle návrhu Emanuela Famíry apod.)	1954	N 3
Ostatní materiál			
Mapy a plány			
139	Parcelační plán části katastrálního území Vranov (1:1000, 49x45 cm)	1947	M 1
140	Směrný plán katastrálního území Vranov (1:1000, 54x52 cm)	1947	M 2
Fotografie			
141	Album fotografií z odhalení pamětní desky Jiřímu Potůčku – Tolarovi a slavnostního průvodů obcí (98 ks)	1946	F 1

Inv. č.	obsah	Časový rozsah	Evid. jedn.
142	Fotografie ze vzpomínkového aktu v Trnové u Pardubic (místě zavraždění Jiřího Potůčka – Tolara, 16 ks)	1946	F 2 – 17
143	Pohlednice (3 adresované matce Jiřího Potůčka Tolara 1947, 1950 a 1954, 2 adresované MNV Vranov – pozdravy branců z vojny 1955 a 1 prázdná, celkem 6ks)	1947 – 1955	F 18 – 23
2. registraturní období 1960 – 1990 (MNV Břasy)			
Spisový materiál			
Registraturní pomůcky			
144	Podací deník 1.1.1960 – 19.7.1962	1960 – 1962	R 3
145	Podací deník 19.7.1962 – 16.9.1963	1962 – 1963	R 4
146	Podací deník 17.9.1963 – 24.10.1964	1963 – 1964	R 5
147	Podací deník 26.10.1964 – 21.10.1965	1964 – 1965	R 6
148	Podací deník 22.10.1965 – 28.1.1966	1965 – 1966	R 7
149	Podací deník 28.1 – 18.3.1966	1966	R 8
150	Podací deník 18.3.1966 – 13.9.1967	1966 – 1967	R 9
151	Podací deník 13.9.1967 – 14.11.1968	1967 – 1968	R 10
152	Podací deník 15.11.1968 – 18.2.1970	1968 – 1970	R 11
153	Podací deník 18.2.1970 – 13.4.1971	1970 – 1971	R 12
154	Podací deník 13.4.1971 – 21.9.1972	1971 – 1972	R 13
155	Podací deník 21.9.1972 – 30.11.1973	1972 – 1973	R 14
156	Podací deník 3.12.1973 – 26.11.1974	1973 – 1974	R 15
157	Podací deník 27.11.1974 – 31.12.1975	1974 – 1975	R 16
158	Podací deník	1976	R 17
159	Podací deník 1977 – 15.3.1978	1977 – 1978	R 18
160	Podací deník 15.3.1978 – 29.6.1979	1978 – 1979	R 19
161	Podací deník 2.7.1979 – 30.12.1983	1979 – 1983	R 20
Spisy			
162	Zápisy z plenárních zasedání 25.6.1960 – 1966	1960 – 1966	N 4
162	Zápisy z plenárních zasedání	1967 – 1979	N 5
162	Zápisy z plenárních zasedání	1980 – 1990	N 6
163	Zápisy z jednání rady 25.2.1960 – 1970	1960 – 1970	N 7
163	Zápisy z jednání rady	1971 – 1979	N 8
163	Zápisy z jednání rady	1980 – 1986	N 9
163	Zápisy z jednání rady	1987 – 1990	N 10
164	Zápisy ze schůzí zemědělské komise	1960 – 1969	N 11
165	Zápisy ze schůzí komise výstavby	1960 – 1987	N 11
166	Zápisy ze schůzí komise ochrany veřejného pořádku	1960 – 1986	N 12
167	Zápisy ze schůzí finanční komise	1960 – 1988	N 12
168	Zápisy ze schůzí plánovací komise	1960 – 1961	N 12
169	Zápisy ze schůzí komise místního a bytového hospodářství (průmyslové komise)	1960 – 1990	N 13
170	Zápisy ze schůzí školské a kulturní komise	1960 – 1987	N 14
171	Zápisy ze schůzí správní komise	1972 – 1990	N 14
172	Zápisy ze schůzí komise mládeže a tělesné výchovy	1976 – 1987	N 14
		1960 – 1972	N 14
173	Zápisy ze schůzí sociální a zdravotní komise 1960 – 4.4.1972		
173	Zápisy ze schůzí sociální a zdravotní komise 10.5.1972 – 1984	1972 – 1984	N 15
174	Zápisy ze schůzí komise obchodu	1960 – 1990	N 15
175	Zápisy ze schůzí občanské komise	1978 – 1987	N 15
176	Zápisy ze schůzí SPOZ	1975 – 1989	N 15

Inv. č.	obsah	Časový rozsah	Evid. jedn.
177	Zápisy ze schůzí VLK při MNV Břasy	1965 – 1972	N 15
178	Zápisy ze schůzí občanských výborů (OV Stupno, Vranovice, Kříše a Darová 1963 – 1988, OV Vranov 1964 – 1987) Statutární záležitosti, organizace, kontrola	1963 - 1988	N 16
179	Změny obvodu obce (mj. úprava obecních hranic mezi Radnicemi a Břasy apod.)	1972 – 1973	N 17
180	Znak a symboly obce (mj. žádost o zpracování návrhu obecního znaku apod.)	1966	N 17
181	Volební záležitosti (mj. volební programy, zápisy o volbách atd.)	1960 – 1981	N 17
182	Organizace činnosti NV (mj. výkazy o činnosti, struktura a členění NV, situační zprávy apod.)	1961 – 1983	N 17
183	Situační zprávy, komplexní rozbor	1963 – 1980	N 18
184	Funkcionáři, pracovníci aparátu NV, podniků a zařízení NV (mj. osobní spisy zaměstnanců MNV, rozbor personálního stavu apod.) Kontrolní činnost	1965 – 1985	N 18
185	Kontroly prováděné NV (mj. kontroly ve školních jídelnách, drobných provozovnách - kadeřnictví, květinářství atd., koordinovaný plán kontrolních dnů komisí MNV apod.)	1963 – 1987	N 18
186	Kontroly prováděné nadřízenými orgány (mj. prověrky při zabezpečování hospodářského a kulturního rozvoje obce, prověrky vedení evidence obyvatel apod.)	1963 – 1987	N 18
187	Revizní zprávy	1964 – 1989	N 18
188	Stížnosti občanů (mj. evidence připomínek a stížností atd.) Vnitřní správa a ochrana veřejného pořádku	1960 – 1967	N 18
189	Názvy ulic a veřejných prostranství, číslování domů (mj. přečíslování domů v souvislosti s vytvořením obce Břasy aj.)	1974 – 1984	N 18
190	Spolupráce se společenskými organizacemi (mj. ČSČK Břasy, Svazarm Kříše, VVS pro Vranov a okolí, Junák Stupno, SPŽ Vranov, ČSŽ Stupno apod.) Bezpečnost a ochrana veřejného pořádku	1968 – 1984	N 18
191	Bezpečnostní situace v obci (mj. spolupůsobení KOVP v otázce bezpečnosti a sporných záležitostech mezi občany apod.)	1960 – 1986	N 19
192	Spolupráce s orgány zajišťujícími bezpečnost a ochranu veřejného pořádku Požární ochrana	1982 – 1990	N 20
193	Organizace požární ochrany (mj. požární situace v závodech a JZD apod.)	1963 - 1972	N 20
194	Spolupráce s útvarem požárníků (mj. požární prohlídky v závodech, organizacích i obytných domech apod.) Vojenské záležitosti a civilní obrana	1960 – 1963	N 20
195	Spolupráce s armádou (mj. neúčast branců ve výcvikovém středisku, zprávy velitelů o výsledcích vojáků ZVS z obce apod.)	1962 – 1973	N 20
196	Civilní obrana (mj. zápisy ze školení CO apod.)	1972 – 1982	N 20
197	Spisová služba a archivnictví (mj. vedení spisové agendy u MNV, spolupráce s rokycanským archivem apod.)	1963 – 1984	N 20
198	Evidence přestupků (šetření přestupků a závažnějších občanských sporů před KOVP apod.)	1961 – 1989	N 21

Inv. č.	obsah	Časový rozsah	Evid. jedn.
Evidence obyvatelstva a matriční záležitosti			
199	Evidence obyvatelstva a sčítání lidu (mj. zkušební sčítání 1968, vývoj sociální a věkové skladby obyvatel apod.)	1968 – 1978	N 22
200	Státní občanství mj. jinonárodní skupiny (Rómové)	1974	N 22
Matriční záležitosti			
201	Vedení matrik mj. (změny trvalého pobytu, zápisy o předání a převzetí matričních dokladů, delegace svateb apod.)	1960 – 1990	N 22
202	Užívání a změny jména a příjmení	1964 – 1981	N 22
Finance a plánování			
203	Evidence a správa majetku (mj. komplexní založení evidence nemovitostí, inventarizace obecního majetku, převody nemovitostí koupí prodejem či směnou, činnost finanční komise apod.)	1973 – 1989	N 23
204	Inventáře obecního majetku	1968 – 1983	N 24
204	Inventáře obecního majetku	1984 – 1989	N 25
205	Finanční hospodaření (mj. rozpočty obce včetně podkladů pro sestavování rozpočtů, rozborů plnění rozpočtů a finančních plánů, účetní závěrky apod.)	1960 – 1975	N 26
205	Finanční hospodaření (mj. rozpočty obce včetně podkladů pro sestavování rozpočtů, rozborů plnění rozpočtů a finančních plánů, účetní závěrky apod.)	1976 – 1989	N 27
206	Místní daně a poplatky (mj. výkazy o vyměřování daní a poplatků, domovní daň a daně z příjmů – Vranov, Vranovice a Darová)	1969 – 1990	N 28
206	Místní daně a poplatky (mj. výkazy o vyměřování daní a poplatků, domovní daň a daň z příjmů obyvatel – Stupno a Kříše)	1969 – 1990	N 29
207	Plánování (mj. koncepce rozvoje obce, záměr zřízení chatové oblasti u Berounky v Darové apod.)	1960 – 1979	N 30
Územní plánování a výstavba obce			
208	Výstavba (mj. veřejně prospěšné stavby, akce Zapod.)	1960 – 1975	N 30
208	Výstavba (mj. veřejně prospěšné stavby, akce Zapod.)	1976 – 1990	N 31
209	Komplexní bytová výstavba a občanské stavby	1973 – 1981	N 32
210	Vyvláštění pozemků ke stavebním účelům	1977	N 32
Místní hospodářství			
Organizace a správa hospodářských, příspěvkových a rozpočtových organizací NV			
211	Živnosti a poskytování služeb občanů	1960 – 1990	N 32
212	Bytové hospodářství a nebytové prostory (mj. písemnosti domovní správy apod.)	1961 – 1990	N 33
Doprava			
213	Místní komunikace (mj. opravy stavu vozovky, frekventovaných přejezdů apod.)	1969 – 1989	N 33

Inv. č.	obsah	Časový rozsah	Evid. jedn.
Obchod a cestovní ruch			
214	Obchod (mj. obchodní síť v obcích, materiály týkající se nákupního střediska ve Stupně, zásobování jednotlivých obchodů v obcích apod.)	1963 – 1976	N 34
214	Obchod (mj. obchodní síť v obcích, materiály týkající se nákupního střediska ve Stupně, zásobování jednotlivých obchodů v obcích apod.)	1977 – 1989	N 35
Zemědělství			
215	Organizace zemědělských závodů (mj. socializace zemědělství, JZD, přidružená výroba, státní statky, soukromě hospodařící zemědělci, přehledy osob činných v zemědělství, soupisy ploch osevů apod.)	1960 – 1989	N 36
216	Zemědělská výroba (mj. zemědělská statistika, sčítání kultur a hospodářských zvířat apod.)	1957 – 1980	N 37
Lesní hospodářství, myslivost a rybářství			
217	Lesy (mj. evidence, ochrana a využití lesního půdního fondu apod.)	1968 – 1988	N 38
218	Myslivost (mj. spolupráce s mysliveckými organizacemi apod.)	1961 – 1978	N 38
219	Vodní hospodářství (mj. ochrana vodních zdrojů, zásobování vodou apod.)	1964 – 1988	N 38
Zdravotnictví a sociální péče			
220	Zdravotnictví (mj. organizování zdravotní péče, zdravotnická zařízení, hygienická péče, protiepidemická opatření, zprávy o zdravotních poměrech apod.)	1964 – 1990	N 39
221	Sociální péče (mj. organizace péče o mládež a děti z neúplných a rozvrácených rodin apod.)	1979 – 1990	N 40
Školství			
222	Školství (mj. síť a organizace školských zařízení, spolupráce se školou ve Stupně, spolupůsobení ZŠ Stupno na kulturním životě v obci apod.)	1964 – 1971	N 40
222	Školství (mj. síť a organizace školských zařízení, spolupráce se školou ve Stupně, spolupůsobení ZŠ Stupno na kulturním životě v obci apod.)	1972 – 1990	N 41
Kultura sport a tělovýchova			
223	Kultura (mj. organizování kulturní a osvětové činnosti v obci)	1960 – 1984	N 42
224	Kultura (mj. spolupráce se spolky při pořádání kulturních a osvětových akcí)	1970 – 1989	N 43
225	Kultura (písemnosti sboru pro občanské záležitosti)	1960 – 1990	N 44
226	Sport a tělovýchova (mj. činnost oddílů národní házené TJ Stupno a Baník Kříše a oddílu kopané ZKZ Břasy apod.)	1960 – 1988	N 44
227	Ochrana přírodních a kulturních památek (mj. památkové budovy, a ostatní kulturní památky, odhalení pamětní desky prof. J. Bartovskému, ochrana přírody a krajiny apod.)	1964 – 1990	N 44
Církevní záležitosti			
228	Péče o církevní stavby	1972 – 1974	N 44
Účetní materiál			
Spisy			
229	Rozpočtové hospodaření NV a podniků a zařízení řízených NV	1964 – 1990	N 45

Inv. č.	obsah	Časový rozsah	Evid. jedn.
Ostatní material – mapy a plány			
230	Plán rekultivace zemědělských ploch 30x21 cm, 1:50 000	1980	M 3
231	Plán rekultivace osevních ploch na území Břas, 62x38 cm, 1:5000	1980	M 4
232	Plán rekultivace luk a pastvin na území Břas 60X59 cm; 1:5000	1980	M 5
233	Plán Hlinného dolu v Břasích 66x40 cm; 1:1000	1982	M 6
234	Plán železniční dráhy na katastrálním území Stupna, 178x30 cm	1982	M 7
235	Plán přístavby skladovací plochy u prodejny průmyslového zboží na Břasích, 84x55 cm; 1:200	1983	M 8
236	3 plány záměru odvodnění pozemků JZD 7. listopad Osek v okolí Stupna, 78x56, 92x47 a 74x63 cm; 1:5000	1983	M 9-11
237	Otisky razítek (hranaté „Místní národní výbor Břasy, okres Rokycany“ a kulatá „Rada MNV Břasy“, okr. Rokycany“ a 5 komisí při MNV Břasy - „Zemědělská komise“, „Komise sociálně zdravotní“, „Finanční komise“, „Komise pro obchod“ a „Komise pro výstavbu“; celkem 7 otisků)	1978	J 1
Ostatní material - fotoalbum			
240	Album panoramatických fotokoláží (39 ks)	[1962] - [1968]	F 24
	Pohledy na Stupno, Vranov, Kříše, Vranovice a Darovou	Dopl. 2009. Švecová	

Základní informace o archivním souboru a inventáři

Název fondu: Místní národní výbor Břasy

Značka fondu: MNV Břasy

Časový rozsah: (1901) 1945 – 1990

Počet evidenčních jednotek: 200 (100 úředních knih, 20 podacích deníků, 45 kartónů spisů, 1 fotoalbum, 22 fotografií a pohlednic, 11 map a 1 jednotlivina)
+ 2 úřední knihy a 1 fotoalbum (Dodatek 2009) *

Počet inventárních jednotek: ~~237~~ 240*

Rozsah v běžných metrech: 7,51 bm

Stav ke dni: 9.11.2006

Archivní soubor zpracoval: Mgr. Pavel Souček

Pomůcku sestavil: Mgr. Pavel Souček

Počet exemplářů pomůcky: 5 (v SOkA Rokycany 3)

Počet stran: 53 (úvod 41, inventární seznam 12)

Pomůcku schválila: Mgr. Hana Hrachová, ředitelka SOkA Rokycany
čj. SOAP/07-0119/2007, 22. 3. 2007

* Stav k dodatku v roce 2009.

“Elektronická AP se může lišit od fyzické AP, mj. rozložením textu na stranách.”

Nově vymezené a revidované evidenční jednotky při GI 2012 – 2014

Název archivní pomůcky:	Místní národní výbor Břasy
Značka archivního fondu:	MNV Břasy
Časový rozsah části fondu:	(1901) 1945-1990
Počet inventárních jednotek:	240
Počet evidenčních jednotek:	306 (102 úředních knih, 20 podacích deníků, 7 otisků typářů – inv. č. 237, 45 kartonů, 11 technických výkresů - inv.č. 139-140, 230-236, 114 fotografií na papírové podložce – inv. č. 141, 142, 1 fotoalbum, 6 pohlednic - inv. č. 143)
Rozsah části fondu v bm:	7,61
Stav ke dni:	23. 10. 2014
Vypracoval/la:	Markéta Švecová, Hana Hrachová